

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog „Sokolska prosveta“

Ljubljana,
20 januara 1933

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska
ulica 6, telefon broj 2177 • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

God. IV
Broj 4

U odgovor na pastirski list katoličkog episkopata
protiv našega Sokolstva

Izjava

Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije na pastirski list katoličkog episkopata protiv Sokolstva

Katolički episkopat u Kraljevini Jugoslaviji izdao je sa svojih biskupskih konferencija održanih 17 novembra pr. godine u Zagrebu zajedničku poslanicu, koja je po njegovu naređenju objavljena u katoličkim službenim listovima i dana 8 januara o. g. pročitana u svima rimsko i grčko-katoličkim crkvama u Jugoslaviji, a koja je celom svojom sadržinom uperena protiv Sokola Kraljevine Jugoslavije.

U tome »pastirskom pismu«, koje u nizu sistematskih napadaja na Sokolstvo za poslednjih nekoliko godina iz redova visokog katoličkog klera predstavlja najbezobzirniji i najoštriji, nastoji se zlonamerno i na način nedostojan onako visokog tela: tendencioznim, nevernim i neistinitim prikazivanjem sokolske ideologije i sokolskog rada, proizvoljnim generalisanjem i očigledno krivim zaključivanjem, mistifikacijama i providnim sofizmama, obeležiti Soko Kraljevine Jugoslavije kao ne samo protukatoličku nego u suštini i protuveršku i bezbožničku organizaciju, koja pijan-kama, širenjem odvratne golotinje i rušenjem morala u našoj omladini i u našem narodu uopšte podkopa i ubija verski i moralni život, kao i pokret, koji je »nepriznavanjem poštenog hrvatskog odnosno slovenskog imena« protiv tradicija i svetinja ovih delova našeg naroda.

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije najodlučnije odbija od sebe sve ove nečuvane insinacije i obe-de, koje najrečitije pobijaju svima dobro poznati sokolski ciljevi i težnje, kao i pred svima širom otkriveni sokolski život i rad, te koje mogu da proizlaze samo iz zle volje, političkog računa ili fanatičke zaslepljenosti.

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije s ogorčenjem u duši diže svoj glas protiv ovakvog načina borbe najviših predstavnika katoličke crkve u državi protiv Sokolstva, koje tu borbu ničim nije izazvalo i sa žaljenjem utvrđuje da se baš sa onog mesta odakle treba da hrišćanska ljubav i pomirljivost zrače na ceo naš narod i celu našu zemlju, u tako nade sve ozbiljno vreme našeg nacionalnog i državnog života, nastoji u široke slojeve našeg naroda uneti razdor i mržnju, i raspri- vanjem verskih i plemenskih strasti, te unošenjem zabune i uznemir- enosti oslabiti otpornu snagu jugo- slovenskog naroda baš onda kada mu je ona najpotrebnija.

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije na prvoj svojoj skupštini od 29 marta 1931 god. u Beogradu, u onde jednoglasno primljenim rezolu- cijama izneo je na jedino mero- davan način svoje stanovište o od- nosu Sokolstva prema veri, i u pot- punoj saglasnosti sa tradicionalnim sokolskim shvatanjem, utrdio: da Sokolstvo kao ideja slobode prizna- je i slobodu uverenja i misli svakog pojedinca, i da naročito poštuje svako versko uverenje i osećanje, smatrajući veru najsvetijim delom unutrašnjeg života svakog čoveka; da sledstveno jednako poštuje i is- poljavanje svakog verskog uvere- nja i osećanja, i da svaki pripadnik sokolske organizacije može slobod- no da izvršava zapovesti i propise svoje vere i crkve.

U toj rezoluciji izričito je na- glašeno, da to nije samo formalna izjava Sokolstva, već da to ima svoj duboki koren u sokolskom unutar- njem životu, koji mora da bude pro- žet sokolskim vrlinama lepote, do- brote i istine, a što mora da se svu- da i uvek kod svakog pojedinca is- poljava iz same njegove duše.

Ovim osećanjem duboke i istin- ske religioznosti nadahnut je cela sokolska ideološka književnost i vaskoliki sokolski život. Ovo uzvi- šeno načelo verske trpeljivosti, ko- je je u punom skladu sa najdubljim

verskim osećanjima našeg naroda, izvire ne samo iz duha Sokolstva nego i iz njegove težnje da obuhva- ti ceo jugoslovenski narod bez obzi- ra na njegovu versku i crkvenu pripadnost, jer u njegovu jedinstvu gleda izvor svekolike njegove sna- ge i napretka. Ovakvim shvatanjem prožeta je i ovogodišnja poslanica Saveza svima društvima i četama, u kojoj su sokolski idealizam i vera u pobjedu dobra nad zlim, ljubavi nad zlobom i pakosti došli do pu- nog izražaja.

Tim putem prave i istinite vere u sokolske ideale, stalne i neum- njene težnje za približenje Najvi- šoj Istini i Pravdi, Dobroti i Lepoti i najpripravnije poštivnosti za dobro naroda i otadžbine, Sokol- stvo će da hodi i nadalje, prelazeći s prezirom preko svih klevetničkih napadaja ma s koje strane oni do- lazili i izbegavajući do krajnih gra- nica borbe koje mogu da oslabe na- še nacionalne snage i da smetaju njihovoj koncentraciji, toliko po- trebnoj za odbranu našeg nacional- nog i državnog jedinstva i integri- teta državne teritorije.

U Beogradu, 16 januara 1933 g.

Izvršni odbor Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Zašto nas napadaju

U novije doba приметно učestali klerikalni napadaji na naše Sokolstvo ne mogu nas nikako iznenaditi, kada znamo pravo biće militantnog ultra- montanizma. Držanje Sokolstva prema katoličkoj crkvi bilo je vazda mirolju- bivo i trpeljivo do krajnjih granica mogućnosti, ali prema događajima iz poslednjih dana izgleda, da se borba konačno neće ipak moći izbeći, jer se sokolska misao nalazi u oštrm i ne- izglednom idejnom sukobu sa osnov- nim težnjama klerikalizma.

Dok je Sokolstvo konstruktivno nacionalno, klerikalizam je orientisan univerzalistički, anacionalno. Sv. Toma Akvinski, koji je još neodavno, god. 1879, enciklikom »Aeterni Patris« pape Lava XIII proglašen za zvaničnog teo- loga katoličke crkve, dovodi u vezu postanak naroda sa građenjem Babi- lonske kule. Kada su ljudi u svojoj oholosti pokušali da dopru do nebeskih visina i da Boga svrgnu sa svoga pre- stolja, Bog ih je kaznio time što im je pomešao jezike. Tako je postojanje posebnih naroda sa svojim posebnim jezikom i kulturom pretstavljeno kao produkt greha, pobune protiv živoga Boga i kao Božja kazna za ljudsko ne- valjalstvo. Zato je katolička crkva, dokle je to mogla, suzbijala svugde na- rodni jezik, zabranjivala prevode Sv.

pisma, i održavala bogoslužjenja na svom univerzalnom latinskom jeziku. Još su se u najnovije doba Jezuiti iz- jasnili protiv kultivisanja maternjeg jezika, te se i nauka o jednom stadi- u jednom pastiru shvaća u tome smislu da se ima negirati »spoljavanje svake, pa tako i nacionalne individualnosti. Dok je lice Sokolstva okrenuto unutra prema našim nacionalnim cen- trima, lice klerikalizma se okreće preko državnih međa, »ultra montes«, očeku- jući odande sve.

Dok je Sokolstvo pobornik ideje verske slobode i trpeljivosti, Grgur XVI u svojoj čuvenoj encikliki »Mirari Vos« žigose »indiferentizam« kao »smrdljivi izvor iz kojeg potiče nauka da svaki čovek može imati slobodu savesti«.

Dok je Sokolstvo u osnovama svo- jim slobodarski pokret, koji teži da oplemeni, obogati i probudi ljudsku ličnost, nastojanja klerikalizma su im- perialistička: on teži da podjarni, veže čoveka i da iz njega napravi poslušno slepo oruđe za svoje vlastoljubive ci- ljeve.

Dok se Sokolstvo bori za kulturni napredak čovečanstva, Papa Pio IX u svom čuvenom »Syllabus errorum« iz druge polovice prosvetnog prošlog stoleća navodi: »Neka je proklet onaj

koji tvrdi da se Rimski Papa može izmiriti sa modernom civilizacijom i ljudskim napretkom.«

Usled ovog oštrog idejnog sukoba posve je prirodno da klerikalizam ne može mirno da gleda širenje sokolske misli. U tome pogledu ne sme da nas zbunjuje ni oportunistička politika ko- ju je inaugurisao Papa Lav XIII i koja od toga doba vlada borbenom takti- kom klerikalizam: »Ako se drugačije ne može« i »da bi se izbeglo veće zlo« prave se razni, ali uvek samo privre- meni kompromisi i prilagođuje se po- stojećim prilikama, ako se na taj način može bolje služiti svrsi, koja se među- tim nigde i nkada ne gubi s vida. Tako će klerikalizam prihvatiti radosno ideje i pokrete koji su inače potpuno strani njegovom unutrašnjem biću, ako se samo pomoću njih može da zavlada masama i iskoristiti ih kao žive ener- gije. Zato i danas to veliko staranje za socijalni pokret za koji su još ječe zvanični predstavnici bogatog visokog katoličkog klera pokazivali dosta malo smisla, zato se u Poljskoj pojavljuje u borbi sa ruskim pravoslavljem i prus- kim protestantizmom u nacionalistič- koj formi i zato se iskorišćuje u osta- lom kod nas u orlovskim odnosno kri- žarskim organizacijama i ideja o teles- noj kulturi, koja je u osnovama svojim protivna učenjima Katoličke crkve. Klerikalizam se pojavljuje pod stotinu raznih obzora, ali pravo njegovo lice ostaje uvek isto. Onoga koji to lice poznaje neće ni malo zbuniti ta ma- skarada, i sve te prividne metamorfoze, ako jednoga momenta posle blagih pri- jateljskih reči čuje od mnogih papa tolike puta citirani divlji bojni poklič proroka: »Maledictus qui sustinet gla- dium a sanguine« (Neka je proklet onaj koji svoj mač uzdržava od krvi).

Jasno je, da sa klerikalizmom So- kolstvo nikada ne može živiti u iskre- nom, pravom i trajnom miru. Napadaji

će biti možda obustavljeni kad god i dok god oni to budu smatrali za opor- tuno s obzirom na opšte struje u svetu i naše posebne političke prilike, ali oni će se opet ponoviti ako naši kleri- kalci budu našli da se ne trebaju bo- jati nikakvih štetnih posledica za sebe, i ako od takve kampanje mogu imati političke koristi.

Najnoviji borbeni istupi klerikali- zma moraju se također posmatrati sa toga gledišta. Idejni sukob nesumnjivo postoji, ali momenat koji je izabran za borbu i način kojim se ova vodi uka- zuju na političku pozadinu toga pita- nja.

Sokolstvo tu borbu nije tražilo, ono nema od nje nikakvih koristi. Nije svakako u našem interesu da pored tolikih plemenskih i partijskih strasti raspalimo i verski fanatizam. Sokolstvo, koje radi predano na izgradnji našeg nacionalnog jedinstva mora već i s ob- zirom na naše posebne konfesionalne prilike da izbegava sve ono što bi moglo dati povoda da se razvije ne- kakva »kulturna borba«. Od svake pro- vokacije moramo se najrigoroznije ču- vati već i iz obzira na verske osećaje mnogih sokolskih pripadnika, kao i onih, koji će u buduće prići našim za- stavama.

Borbu treba izbegavati do krajnjih granica mogućnosti, ali ako nam se ova i nadalje silom nameće, mi ćemo ju morati primiti. Onaj koji bez reči pod- nosi sve uvrede i klevete s pravom gubi svaki moralni ugled i poštovanje. Mi moramo čuvati našu čast, naše mo- ralno dostojanstvo, jer bi inače sami sebe osudili na potpunu propast.

Sokolstvo je celom svojom pro- šlošću dokazalo, da je i u mnogo težim prilikama znalo i htelo da brani svoju čast i nacionalne interese. Ono je spremno da to učini i sada sa svim sredstvima koja mu stoje na raspolo- ženju.

Komunike Izvršnog odbora Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Povodom poslanice katoličkog episkopata

Povodom poznate poslanice ka- toličkog episkopata u kraljevini Ju- goslaviji, a koja je ne samo u sokol- skoj već u čitavoj našoj javnosti izazvala najveće uzbuđenje i naj- dublje proteste, Izvršni odbor Sa- vaza Sokola Kraljevine Jugoslavije održao je u Beogradu 16 o. m. svo- ju sednicu, na kojoj je zauzeo stav prema protusokolskoj akciji kato- ličkog episkopata.

Energično odbivši na ovoj svo- joj sednici u jednoglasno izglasa- noj deklaraciji napadaj izvršen na naše Sokolstvo kao eminentno na- cionalnu organizaciju, Izvršni od- bor Saveza Sokola kraljevine Južo-

slavije jednodušno je prihvatio i gledište, da se ova smišljena napa- dajna akcija katoličkog episkopata na naše Sokolstvo ima da najodluč- nije suzbije, efikasnim ali dostojan- stvenim načinom. Pored ostalog, što će se argumentima obeskrepiti sve tvrdnje, kojima se u toj episkop- skoj poslanici prosto klevete delo- vanje i kalja ime i čast Sokolstva, a čime se ujedno pokušalo da u naš nacionalni život unese seme razdo- ra i raspljivanja plemenskih i reli- gioznih strasti, Savez Sokola kra- ljevine Jugoslavije, kao tumač naj- dubljih osećaja svih svojih sokol- skih pripadnika, preduzeće sve me- re koje mu stoje na raspoloženju, da najodlučnije zaštiti ugled Sokol- stva pred čitavom našom javnošću, kloneći se pri tome, da prihvati jed- nu »kulturnu borbu«, koja mu se je ovakvim napadom htela da namet- ne.

Apelujemo na svu svoju sokol- sku braću i sestre, da i pred ovim napadom sačuvaju potpuni mir i sokolsko dostojanstvo, jer će i tak- vo dostojanstveno sokolsko držanje biti najbolji odgovor na sve ne- opravdane napade uperene protiv našega Sokolstva.

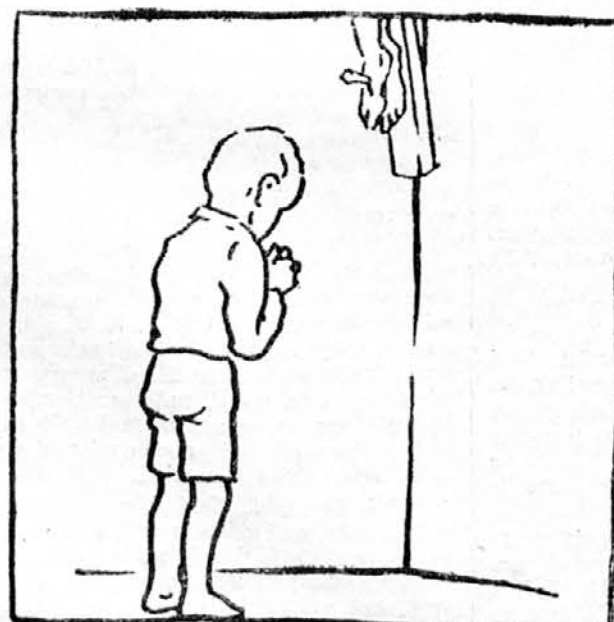
V sedanjji borbi proti Sokol- stvu mora svak čitati knjigo-

Dr. Fr. Derganc:

Borba Vzhoda in Zapada

Izvod 12— Din

Založba: Učiteljska knjigarna v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6 — Podružnica v Ma iboru, Tyrševa cesta št. 44

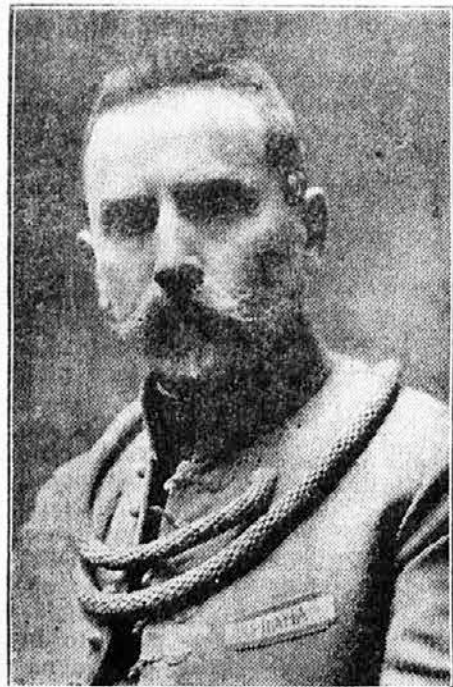

Slike iz slikovnica »Sokolčev dan« i »Dan Sokolčice« od br. I. Erbeznika, izdala Jugoslovenska sokolska matica, Ljubljana.

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Godišnjica smrti starešine SSS brata dr. Sajnera

Baš sada navršila se je godina dana od nenadne smrti starešine COS, SSS i matičnog društva Praškog Sokola brata dr. Josefa Sajnera. Da počasti uspomenu na velikog pokojnika i sokolskog vođu, otvorilo je matično društvo Praški Sokol u svojim prostorijama u Fignerovom sokolskom domu u Pragu

Brat dr. Josip E. Sajner

lepu i zanimivu izložbu samih predmeta, koji oživljavaju uspomenu na svoga starešinu. Na samom čelu izložbe izloženo je poprsje starešine, njegova posljednja sokolska kapa i starešinska traka. Uz ostalo izloženo je mnogo fotografija o sokolskom životu dr. Sajnera, kao pobornika za sokolsku stvar, dalje kao početnika i inicijatora sokolskoga smučarstva u COS, redaktora revije »Sokol«. Dalje su izloženi zapisi starešine iz doba njegovog progonstva i zatočenja u Beču, razne uspomene na veze Sokolstva s prijateljskom tuđinom i inostranskim gimnastima, čitava njegova korespondencija, redovi, odlučja, plakete i t. d. Veoma je zanimiv i onaj dio izložbe, gde su prikazani zapisi br. Očenaška za českoslovačku Matiju od 24 oktobra 1918, ukazi vojničkih austrijskih vlasti i zapisi o progonu Sokola, i t. d. Čitava ova izložba je jedan veliki svjedok svestranog i predanog rada blagopodivnog starešine na sokolskom i slovenskom polju.

Slanje Sokolsiva u Slovačkoj

U Slovačkoj sada postoji i radi 125 sokolskih društava i 13 sokolskih četa, koje su jedinice udružene u šest sokolskih župa. Centar sokolskog rada, razume se, nalazi se u Bratislavi, gde postoji najjače slovačko sokolsko društvo. Veoma je važna činjenica, da od spomenutih 125 društva već 30 njih ima svoj vlastiti sokolski dom, dok su ostala društva vežbala većinom po školama, a delimično i po gostionicama. Telovežbačkih prostorija nema 10 društava. Isto tako je dosta razveseljeno stanje, što se tiče letnjih vežbališta. Više od jedne trećine svijeta jedinica vežba na vlastitim vežbalištima, a bez letnjeg vežbališta je samo 48 društava, ostala vežbaju na unajmljenim prostorijama. Slovačka sokolska društva broja su 11.267 članova, 4.297 članica, 2276 naraštajaca, 1646 naraštajki, 5734 muške i 6224 ženske dece. Svi su sokolskih pripadnika dakle bilo u Slovačkoj 31.435. Velika većina društava u ovom delu Českoslovačke Republike su male jedinice, više od 90 društava ima manje od 100 članova, a samo bratislavsko društvo Sokol imalo je preko 1380 članova, dok društvo u Košicama iskazuje 830 članova. Sokolski život razvija se zadovoljivo u gradovima i varošicama, a tek u manjoj meri u pojedinim selima. Vežbača je između članstva 3.242 muških i 1.809 žena. Naročito treba da se podvuče, da se paralelno s tehničkim radom zadovoljivo razvija i posvetni rad, te ima većina društava svoje knjižnice, održavaju je nekoliko tisuća predavanja i govora i t. d. Slovački Sokoli vode teške borbe s domaćim protivnicima, naročito s klerikalima, koji su pre nekoliko vremena po svojim novinama proglasili geslo: »Slovaci von se Sokola«, u čemu nisu nikako uspeji, jer se sokolski život mirno i stalno razvija i dalje.

Poljska sokolska štampa o našem Sokolstvu

U poslednje vreme u »Pševodniku gimnastičnom Sokol«, listu poljskog sokolskog saveza, nalazimo pored članaka i vesti iz poljskog Sokolstva i

posebnu rubriku lista posvećenu radu Sokolstva van granica Poljske. Pored vesti iz českoslovačkog Sokolstva nalazimo, što s osobitim zadovoljstvom konstatujemo, mnogo sitnih sokolskih notica iz života jugoslovenskog Sokolstva. Među ostalim noticama nalazimo i upute o pokrajniskom sletu u Ljubljani, preporuku jugoslovenskih sokolskih kalendara, dalje vesti o proslavi 1. decembra, te o sokolskoj izložbi u Beogradu.

Poslednja književna izdanja poljskog Sokolstva

Poljski sokolski savez izdao je u poslednje vreme nekoliko knjiga i brošura za svoje članstvo, sa svrhom da se putem njih postigne što veće zanimanje za sokolski život. Br. inž. Mihal Terch napisao je knjigu »Obris historije poljskog Sokolstva«, gde su potanko navedeni svi najvažniji događaji u poljskom Sokolstvu. Ova knjižnica je po savezu propisana za sve društvene knjižnice. Isto je tako savez izdao za sva društva priručnik saveznog načelnika br. Jana Fazanovića za rukovođenje telovežbačke statistike, a treća knjižnica, koja je izišla u nakladi saveza, obuhvaća u kratko historiju poljskog Sokolstva, izvadak iz statuta, nekoliko članaka o dužnostima sokolskih činika i t. d. pod nazivom: »Što treba svaki da zna o Sokolu«.

Sine vesti iz ruskog Sokolstva

Rusko Sokolsko društvo u Beogradu preselilo se je u svoju novu vežbališnicu u »Dому ruske kulture« u Beogradu, veliku palatu, gde će imati svoje prostorije sva ruska kulturna i vaspitna društva naše prestonice. Time su došli ruski Sokoli Beograda do velike, modernije uređene vežbališnice, što će samo pripomoći, da se njihov sokolski rad proširi i probudi i to naročito sada kad ima baš beogradsko rusko Sokolstvo da vodi čitav ruski sokolski život u našoj zemlji i po ostalom svetu. — Pored beogradskog ruskog Sokola pokazuje znatnu delatnost zemunsko društvo, dalje u Zajčaru, Nišu, Kragujevcu, Skoplju, Goraždu, Zagrebu, Ljubljani, Kruševu i t. d. Poslednji broj »Ruskog Sokola« donosi nekoliko lepih slika o ovom radu, a naročito o 10 godišnjici zemunskog društva, zatim sliku ruskog Sokola u Kraljevu, konjaničkom odeljenju R. S. u Zajčaru. — U Francuskoj, gde postoji posebni pokrajinski savez ruskih Sokola, priredila su društva Mendon i Paris međusobne utakmice. Veliku delatnost razvija također i ruski Sokol u Rigi, u glavnom gradu Latvije, gde se sprma za ovu godinu zajednički slet svih latvijskih sokolskih društava, razume se, da s riziškim na čelu. Pored njega učestvovala na sletu još društva iz Dvinsk, Libave, Pitaloca i Ljucima. — U Bugarskoj osnovano je novo društvo u Varni, koje je već započelo s radom.

Prosvetni večeri lužičkih Srba

Agilna sokolska župa Lubin, pod predsedavanjem starešine br. Novaka, priredila je u Budišinu veoma zanimljivo prosvetno veče s predavanjem poznatog lužičkosrpskog kompozitora br. Bernarda Kravca o »Ritmici, glazbi i pevanju u Sokolu«. Posle predavanja imenovanog čuvenog kompozitora razvila se velika i stvarna debata, kako bi trebalo sprovesti u lužičkom Sokolstvu sistematsko gajenje pevanja sokolskih i nacionalnih pesama i muzike.

Slet američkog Sokolstva u Čikagu 1933

Prigodom velike svetske izložbe u Čikagu ove godine održaće se na velikom stadionu u Grantovom parku ujedno i slet Američkog českoslovačkog Sokolstva pod vodstvom Saveza česčkog i slovačkog Sokolstva. Raspored ovog sleta je sledeći: 21. juna utakmice članova i članica za prvenstvo saveza, 22. juna takmičenje članova i članica u nižem odeljenju, dalje natecanja u šestoboju i lakoj atletici. Uoči početka samog sleta biće slavlje i svečana akademija. Narednog dana, 23. juna, održaće se takmičenje višeg odeljenja članova i članica, natecanja početnika i početnica, utakmice naraštaja i naraštajki u igrama, a uveče biće opet telovežbačka akademija. Na dan 24. juna nastaviće se s utakmicama i to s četiri-nastave članica, atletska natecanja članova, naraštaja na spravama, te članstva u igrama, a uveče podela diploma. Glavni sletski dan biće 25. juna, koji će započeti jutro s pokusima; posle podne održaće se javna vežba na stadionu, a uveče koncert. Posle sleta biće sednice tehničkih i upravnih organa Američkog českoslovačkog sokolskog saveza.

Jeđan dokumenat srednjevekovnog mračnjaštva našeg prosvetnog doba

Poslanica katoličkog episkopata

Poslednja poslanica Katoličkog episkopata izazvala je opravdano ogorčenje i revolt ne samo u sokolskim redovima nego i u svojoj našoj javnosti.

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije i sve naše jedinice odgovorile su već dostojanstveno na ovaj ničim neizazvan i nečuven napadaj.

Da bi naša sokolska i ostala javnost mogla videti, koliko nemogućih neistina, mistifikacija i nelogičnosti sadrži ta poslanica, i da bi se svakome dalo priliku da neposredno proveri sve što će se sa sokolske strane izneći u odbranu Sokolstva, njegove ideologije i njegova života, objavljujemo tu »pastirsko pismo« u celini, jer ćemo se i u još više prilika na nj vratiti. —

Br 301/P.

CASNOM SVEČENSTVU I VIERNICIMA NA SVOJIM MIR I BLAGOSLOV U GOSPODINU!

Čitav svet nalazi se u zlu, u nevolji. A u to zlo došao je svet zato što se odaljio od Krista sina božjega i svetih nauka i zapovijedi, što je zanemario i odbija svetu njegovu milost, koju nam je zaslužio gorkom smrću na Krizu i predao crkvi svojoj da nam je dijeli u svetim sakramentima. Sveti neć Krista spasitelja, već se oslanjaju jedino na svoju mudrost i traži svu sreću jedino u zemaljskim stvarima i tjelesnom uživanju. Kako je krivo ovo mišljenje i nastojanje pokazuje najočiglednije opća nevolja koja je navela na svet i strašna pokvarenost, koja se toliko jače širi, koliko više gine vjera u srećama ljudi. Svjedoči su tomu grozna razuzdanost, klevete, krade, psovke, umorstva i samoubistva, koja se tako strašno množe. I koje čudo! Mi svi dobro znamo, kako teško i s kolikim samoprogorom u današnjem pokvarenom svijetu i uz pomoć vjere i milosti božje svladavamo zlo, a što onda ako čovjek nema vjere u Boga i u besmrtnu dušu. Sana vjera, dakako živa vjera, kadra je čovjeka dati snagu, da se čuva od čudoredne iskvarenosti i propasti i da živi životom koji delikuje djeci Božjoj. Zato svi oni, koji vjeru u srećama ljudi odbijaju, pokapaju, htjeti ili ne htjeti, eno sami jedini temelji na kojim čvrsto stoji čudoredni pojedini ljudi i naroda.

Predragi vjernici, sveta je naša dužnost sklopiti s teškom odgovornošću pred Bogom, da Vas upozorimo na jednu veliku pogibao, koju kriju za vjeru vašu i djece vašeg uzgoj u sokolskom duhu Tyrševa sustava.

To vam predragi, želimo pokazati tako jednostavno, da budete mogli svi razumjeti. Tyrš koji se rodio pred sto godina bio je esnivač českoslovačkog Sokola. On je po krsnom listu bio dođuse katolik, ali je već rano izgubio svoju katoličku vjeru.

Ne samo da nije priznavao kršćanske vjere, već nije vjerovao ni u Boga, ni u besmrtnu dušu, a pako i nebo ljudska su izmišljotina. To su sve dokazali pisci iz njegovih vlastitih pristaša. Život na zemlji, vječno gibanje i razvijati čovječanstva, to mu je sve. I samo za ovu svrhu ina se udešavati sva odgoja čovjeka.

I ovu Tyrševu nauku uzima S. K. J. kao osnov svega svoga rada i života. »Sokolstvo«, vele njihova pravila (ciljevi i putevi) jest pokret u smislu Tyrševih ideja. Sokolstvo hoće i mora u smislu svojih načela da jača naš narod tjelesno, moralno i duševno u pravu vječnog kretanja i Tyrševu nauku.

Prema tomu se sam život i rad Sokola po Tyršovom duhu vrši i teče bez Boga, bez vjere: Sokol je dakle po sebi sasvim bezviersko društvo, ali budući da Sokol prema tim načelima radi među mladež i u narodu, te hoće da za sebe predobije sav narod, ruši on u srećama svojih članova svaku najjače katoličku vjeru: nije dakle samo bezviersko već je i protivviersko društvo.

Nije ni česki Sokol odmah u početku otvoreno priznao svoj protivvierski duh, ali posle rata g. 1920 izjavio je: »Sokol ne može biti pristaša Rima, mi jesmo i moramo biti protiv katolicizma.«

Prema tim izjavama je česki Sokol zaista i radio, a jednako je radio i bivši Jugosokol u Hrvatskoj i Sloveniji. Kazuje nam to odredita jasna reč jednog Jugosokola u listu »Novi Rod« od 1. marta 1920. Tu se veli: »Pa bar je to jasno da nijedan Sokol ne može biti rimski vjernik, duševni rob. Zaista se Sokolstvo i katolicizam isključuju i najpošteniji je onaj koji to ikad pomisli da zanijeće. Jednom za uvijek, jednom za sve Sokole mi smo u boju protiv pape, kardinala i svih nenarodnih popova.« Tako bivši Jugosokol a S. K. J. ne može takođe drugačije, jer je isto što je bio bivši Jugosokol.

To je jasno izjavio prvi potstarosta S. K. J. na sjednici predsjedništva slovenskog Sokolstva u Pragu dne 11. siječnja 1931 g. On je rekao, da je Sokolstvo po unutrašnjoj strani u srećama i dušama ostalo, kakovo je bilo i prije u smislu sokolske ideje. Naše sokolske organizacije sve su u duhu starih tradicija sokolskog bratstva

Tyrševih ideja. Dok stojimo na čelu mi stari Sokoli u novoj organizaciji vladaju stari duh slovenskog sokolskog bratstva.

Pa isto je izjavio i sam Savez S. K. J. na svojoj skupštini gde je službeno i svečano proglasio, da današnji Sokol nije ništa drugo nego nasljednik ranijeg Sokolstva, a zadatak mu je da radi u istom smeru u kojem se je radilo prije!

To je zaista jasno rečeno. A što to znači. To znači da je S. K. J. isto onako radi protiv vjere kako je radio i bivši Jugosokol. Ali govore nam Sokoli, zar nije u pravilima Sokola jasno označeno kako se imadu Sokoli vladati prema vjeri. »Sokolstvo« — veli se tamo (ciljevi i putevi str. 21) — poštuje svako vjersko uvjerenje i osjećanje, jer smatra da je vjera najsvetiji dio unutrašnjeg života svakog pojedinca. Uslijed toga Sokolstvo je dužno da jednako poštuje ispoljavanje svakog vjerskog uvjerenja i osjećanja. Svaki pripadnik sokolske organizacije može slobodno da izvršava zapovesti i propise svoje vjere i crkve. I sam potstarosta napisao je knjigu Tyršev Sokolstvo, u kojoj i preko mjere veliča Sokolstvo i njegove ciljeve. Pozitivnost pojedinca za dobrobit cjeline, ljubav domovine, ustrajnost u radu, jednakost, bratstvo i slobodu i t. d.

Sve to što je lepo, istinito u toj knjizi, nije inašasće Tyrševu već je sve to kršćanska vjera od svoga početka naučavala i dala najsjajnije primjere u svojim sljedbenicima. On ističe kako crkva nema u Tyršovom Sokolstvu protivnika ni čak neprijatelja te se poziva na spomenuta nješta iz Pravilnika. To je sve lijepo rečeno, ali kako prema tome izgleda život i rad Tyrševa Sokolstva.

Vjera je jako nježna biljka, nju treba od najranijeg djetinjstva brižno gojiti i njegovati, jer će inače zahrijeti i napokon usahnuti.

Velika je i sveta dužnost roditelja i škole da u duši djeteta usadi i onda njeguju tu nježnu biljku, a naročita je dužnost svete Crkve da vjerski odgoj rukovodi i provodi za čitava života čovjekova, jer je zato od Boga osnovana. U sokolskom pak uzgoju nigde se ni ne spominje Bog i Vjera, nikada se ne upozorava na novi na vjerske dužnosti njihove, već se radi upravo protivno.

Osvjetlimo sad život i rad sa nekoliko primjera, a imade ih prepuno.

Gledajmo dakle najveća briga bivšeg Jugosokola bila je »Odkrivenjenje misli i čuvstva«. Što znači to »odkrivenjenje«? Tu su riječi skovali slovenski Jugosokoli i hoće da kažu, da Sokolstvo ide za tim da misli i čuvstva ljudi odvrti od crkve: Dakle da se iščupa iz duše i srea vjernika ljubav i privrženost svetog crkvi. Procesije treba smatrati kao licemjerje i nasilje. Što je za naše protivnike procesija, to je za nas sokolski ophod sa zastavama i glazbom. Tako bivši Jugosokoli a to isto čini gdegod je i koliko je Tyršev duh već dovoljno pronikao sokolske načelnike, prednjake, prosvjetare i druge vode. To je razlog, što se protivvierske pojave ne zapazaju u jednakom mjeri, ali Tyršev Sokolstvo posvuda i u najmanju ruku ne pita za vjeru, ni za vršenje vjerskih dužnosti, već čini upravo protivno. Zato:

1) Tyrševi Sokoli kao društvo ne smiju prisustvovati nikakvim crkvenim obredima. Samo nekoliko značajnih primjera, jer ima sličnih primjera bez broja. Kad je splitski biskup jednom prilikom pozvao sva društva u gradu da prisustvuju tjeleskoj procesiji, odgovorio je S. K. J. da ne mogu sudjelovati kod takovih svečanosti. Iste godine kod proslave sedamstogodišnjice sv. Antuna na Visu su htjeli članovi Sokolske glazbe da za sebe ne kao Sokoli sudjeluju, samo su zamolili da im se dopusti upotreba glazbala, no uprava sokolske župe je to uskratila. Sokoli u jednoj župi kraj Varaždina, prisustvovali su u početku svim crkvenim svečanostima, ali su na prigovore Sokolske župe u Varaždinu morali napustiti taj običaj. Kod velikog sokolskog sleta na Vidovdan u Splitu, kod kojeg su sudjelovali i sokolski izaslanici česčkog i poljskog Sokola, videlo se u crkvi samo poljske Sokole, jer oni stoje na katoličkim načelima.

2) Mnogo je gore što S. K. J. da narod što jače odvrti od crkve drži svoje sletove na nedjelje i blagdane, i to prije i poslije podne, a to na način da članstvu ne nade ni prigode ni vremena za vršenje vjerskih dužnosti, i opet samo nekoliko primjera:

Kad je prošle godine nadbiskup zagrebački u Novoj Gradišci obavljao svečanu crkvenu službu, a to je bilo davno prije objavljeno, sazvao je S. K. J. slet iz čitavog kraja i upravo kad je imala početi služba božja prolazili su Sokoli upravo kraj crkve a nisu baš morali tuda proći, sa svojom glazbom na mjesto sastanka. Premda je toga dana bilo više svetih misa nije se našao nijedan Sokol u crkvi.

U Njanzanju ob Savi, bile su mjeseca maja prošle godine svete misije. I upravo za vrijeme misije dne 14. maja na blagdan Uzašašća Gospodina, održao je tamošnji Sokol sa naraštajem slet, premda su misionari lijepo molili da se slet ne drži za vrijeme misija.

Djeca su vežbala na dvorištu jedne gostione, a onda prisustvovala javnom ple-

su uz svirku harmonike. Svim tim je bio narod sblaznjen i govorio je: »Kamo vas de našu djecu i to za svetih misija?«

Dne 11. rujna o. g. imao je S. K. J. i to župe varaždinska i zagrebačka slet u Krapini, gdje je tada veliko proštenje na krškom vrhu. Došla je na proštenje procesija hodočasnika pod vodstvom svoga župnika pjevajući svete pjesme i u najvećem redu. Prije nego što je procesija došla do Glavnog trga u Krapini, zabranio je općinski redar hodočasnima pjevati svete pjesme, jer da to smeta Sokole. Ali su za to što na Glavnom trgu, a što u dvorištu sokolskog doma padali povici: dolje crna internacionala, dolje Rim, dolje papa! Takvi povici čuli su se i na drugim mjestima, svi su se govorili kretali oko navale na katoličku crkvu i na vjeru.

Glavni govornik upotrebio je i tako proste riječi, kakove se ne mogu ponoviti u tole pristojnom društvu. Išlo je dapače tako daleko, da je svetogodno uspoređivao Spasitelja našega Isusa Krista sa Tyršem i ovoga stavio nad Krista.

3) Još gore, da najgore je to, što S. K. J. da svoje članove što jace poveže uža se i odvrti od crkve, završava svoje sokolske sastanke redovito plesom i pijankom do kasno doba u noći, dapače i do zore. Daju se i pretstave koje imadu i takovu sadržinu, da je n. pr. jedna sokolska oblast zabranila jednu takovu pretstavu igrati u školskim prostorijama, a druga zabranila dječima prisustvovati drugoj takovoj pretstavi. Sokolstvo nadalje u sve većoj mjeri širi odvratnu golotinju u vežbanju i u javnim nastupima bez ikakve potrebe, a uz pogibao, da se u mladeži posudi duh razvratnosti i da se otuđi crkvi i vjeri. Tako se širi čudorednost u našem mišadom naraštaju, tako se potkapa i ubija vjera. Što će biti od našega naroda, ako taj Tyršev sokolski uzgoj bez vjere i Boga zaista predrde u široke slojeve naroda?

Kako vidite, predragi vjernici, uzgoj po Tyrševim načelima neiskazano je pogibeljan za vjerski i čudoredni život Vaše mladeži za crkvu katoličku, a po našem najdubljem uvjerenju i za našu državu.

Stoga vas, predragi vjernici, po dužnosti svojoj na tu pogibao najobilježniji upozoravamo, te Vas pozivljemo, kako smo to već učinili god. 1931, da od djece vaše ovu pogibao otklanjate, jer će Gospodin Bog tražiti od Vas strog račun kakle ste se brinuli za vjerski i čudoredni odgoj porode svoga.

Ovo vrijedi tako dugo, doklegod bude S. K. J. stajao na Tyrševim načelima, doklegod budu »Putevi i ciljevi« pravila za život i rad Sokola Kraljevine Jugoslavije, doklegod budu na čelu Sokolstva stari Jugosokoli.

Predragi vjernici! Rođenje Spasitelja slavili su anđeli pjevajući: Slava Bogu na visini, a mir ljudima na zemlji koji su dobri volje. Slava Bogu i mir ljudi to je bila svrha porodi koje je Spasitelj naš Sin Božji došao na svijet. Oprastajući se od učenika svojih uoči gorke smrti svoje sam Spasitelj govori: »Mir vam ostavljam, mir svoj dajem vam.« Mir u duši, mirno i spokojno sree, to je veliki dar što nam ga je naš predragi Spasitelj Isus Krist dao, ali čujte predragi vjernici, drugi put govori Isus: »Ja sam došao da bacim oganj na zemlju i što ću drugo nego da se zapali. Mislite li da sam došao da mir dam na zemlju, ne kažem vam nego razdor.« Oganj je oganj, on peče i žže, on izjeda rdu, tati i čisti dragocjene kovine. Ovakovo čišćenje treba da prođe svaki čovjek jer u svakom imade mrlja, grijeha i zato je Isus došao da se svaki sree očisti kao zlato u ognju. A oganj koji ovi čišćenje obavlja, koji je sam Spasitelj doneo na svijet, nauka je njegova i sredstva milosti što nam ih je namro. Sve to ide za tim, da se duša očisti od grijeha i da se zapali u srećama našim ljubav Božja. Dok do toga dođe, da ta ljubav rasplji srea naša, moramo proći bolno čišćenje, jer se grešno sree samo silom i samoprogorom oslobađa grijeha i zla. No kad je ta ljubav prevladala u dušama našim, nastaje u njoj Spasiteljev mir, ona spokojnost duše, ono neprocenjivo blago koje nam niko ne može oteti. Ali taj dar božji neće da prime ljudi od ovoga svijeta, oni koji se boje onog bolnog čišćenja od grijeha, oni koji neće da ljube Boga svoga i zahvalnim i poniznim srecem prime nauku i milost Spasitelja i žive prema zapovjestima njegovim, već vole da robuju tak varanim i prolaznim zemaljskim dobrima, bogatstvu, časti, uživanju, grijehu. Zato nastavlja Spasitelj: »Mislite li da sam došao da mir dam na zemlji, ne kažem vam nego razdor.«

Već tada, kad je Blažena Djevica prikazala Djeteta Isusa u hramu, reče joj starac Simeon: »Gle ovaj je postavljen na propast i uskrnuće mnogima u Izraelu i za znak, komu će se protiviti.« (Luka 2, 34.)

I napadali su Isusa i mrzili svi oni u kojima nije bilo ljubavi Božje. Tu mržnju preneli su poslije neprijatelji Isusa Krista na svetu crkvu. To je Spasitelj često rekao učenicima svojim, a najjasnije oporastajući se od njih prije muke i smrti svoje kojom je dovršio djelo spasenja. I ta velika ljubav za Krista i protiv Krista trajala do svršetka svijeta. Ali Gospod je već na početku svojeg javnog djelovanja učenicima svojim rekao ovo: »Blago vama kad vas pogrde i usprogone i ugovore na vas sve zlo, lažući mene radi. Veselite se i klikajte, jer je vaša plaća velika na nebesima.« (Matej, 5, 11, 12.) Na koncu pak života reče im: »U svijetu ćete imati tjeskoba, ali se uzdajte, jer sam nadvladao svijet.«

Predragi vjernici! Draga katolička braćo! Samo u Kristu je spas, naša vječna i vremenita sreća. Ostanimo vjerni Kristu Bogu i Spasitelju našem i crkvi katoličkoj

koj, kako su joj bili vjerni i očevi naši kroz tisuću godina našeg narodnog opstanka. Ostanimo čvrsti u vjeri otaca naših i ne dajmo, da nas od te vjere odvрати Sokolstvo, koje neće da znađe za Spasitelja našega, ni za pošteno naše hrvatsko (slovensko) ime. Amen.

Dano sa biskupskih konferencija.

U Zagrebu, 17. studenog 1932 g.

Dr. Ante Bauer, v. r.,
nadbiskup zagrebački, predsjednik
biskupskih konferencija.

Ivan Ev. Šarić, v. r.,
nadbiskup vrhbosanski.

O. Alojzije Mišić, v. r.,
biskup mostarski.

Dr. Antun Akšamović, v. r.,
biskup dakovački i Apost. Adm. baranjski.

Dr. Jerolim Mileta, v. r.,
biskup šibenski i Apost. Adm. zadarski.

Dr. Josip Srebrnić, v. r.,
biskup krčki.

Miho Pušić, v. r.,
biskup hvarski.

Dr. Grgur Rožman, v. r.,
biskup ljubljanski.

Lajču Budanović, v. r.,
biskup i Apost. Adm. bački.

Dr. Nikola Dobričić, v. r.,
nadbiskup barski i primas srpski.

O. Ivan Rafael Rodić, v. r.,
nadbiskup beogradski i Apost. Adm.
banatski.

Fra Joso Garić, v. r.,
biskup banjalučki.

Dr. Dionisije Njarađi, v. r.,
biskup križevački.

Dr. Kvirin Klement Bonifacić, v. r.,
biskup splitski.

Dr. Ivan Franjo Gnidovec, v. r.,
biskup skopljanski.

Dr. Josip M. Carević, v. r.,
biskup dubrovački.

Dr. Ivan Starčević, v. r.,
biskup senjski.

Dr. Ivan Tomažić, v. r.,
biskup kao zast. mariborskog biskupa.

A. Milošević, v. r.,
Gener. vikar i delegat biskupa kotorskoga.

P. S. Ova se zajednička poslanica ju-
goslavenskog katoličkog episkopata ima
pročitati u svim crkvama dne 8. siječnja
1933.

(M. P.)

(Masno štampano podvuklo uredništvo).

Sokolska radio - predavanja RADIO-STANICA BEOGRAD

Sledeća sokolska radio-predavanja
održavaju se:

dne 20. o. m. predaje br. ing. Lazar
Popović o temi: »Sokolstvo i ideja
zadruštva«;

dne 27. o. m. predaje br. dr. Miraš
Kičović o sv. Savi.

Predavanja održavaju se svakoga
petka između 19 i 20 časova.

Eventualne izmene u pogledu ča-
sa, kad će se najavljeno predavanje
stvarno i održati, slušači radija mogu
doznati iz službenog lista radio-stanice
»Radio-Beograd«, odnosno iz objava
u dnevnim novinama, ukoliko to i inače
ne bude objavljeno u našem listu.

POPULARNA SOKOLSKA RADIO-PREDAVANJA

Sledeće popularno sokolsko radio-
predavanje održaće se:

dne 22. o. m. u 16 časova; predaje
br. ing. Jovo Popović o temi: »Zadru-
garstvo i Sokolstvo na selu«.

Popularna sokolska radio-predava-
nja održavaju se svake druge nedelje.

Pažnja

U velikom statističkom izveštaju
za 1932 god., koje su br. župe odnosno
društva i čete već primili, navesti broj
članstva (članova i članica) po stanju
kartoteke od 31. decembra 1932, a ne
1931, kako je pogrešno otštampano.

Statistički otešak Saveza SKJ.

† Br. prof. Mihailo M. Lukić

16. o. m. umro je u Beogradu br.
Mihailo M. Lukić, profesor Vojne
akademije u penziji, član uprave i
izvršnog odbora te statistički referent
Saveza SKJ, u svojoj 56. godini.

Smrću br. prof. Mihaila Lukića na-
še Sokolstvo izgubilo je opet jednoga
nada sve svog vrednog brata, istinski
prožetog sokolskim idealima i najdub-
ljim nacionalnim i slovenskim oseća-
njima. Od najranije svoje mladosti pa
do poslednjeg daha svoga života pok.
br. Mihailo Lukić ostao je veran tim
svojim načelima, uzimajući uvek naj-
vidnijeg učešća u aktivnom radu našeg
općeg nacionalnog i kulturnog života,
a osobito sokolskog, kome je on baš
u Šumadiji svojoj već od budjenja so-
kolskog pokreta posvetio svoje naj-
bolje sile. Noseći u svojoj plemenitoj
duši sušti idealizam, koji je tako otvo-
reno žario iz njegovih dobrih očiju, on
je znao da svojim toplim bratskim i
očinskim ophođenjem privuče k sebi
mnoga mlada srca, i da ih, i kao pro-
fesor i uzgojitelj, zagreje za sve što je
lepo i uzvišeno, te da ih i vaspitanjem

po sokolskim načelima spremi za ži-
vot i učini vernim, korisnim članovima
svoga naroda i svoje nacionalne zajed-
nice. I za to svoje plemenito nastoja-
nje on je baš u Sokolstvu našao najpo-
godnije polje rada, duboko uveren, da
ono svojim nesebičnim delovanjem i
idealizmom može da najbolje posluži
duhovnom preporodu i novom, boljem
životu nacije. U tom svom predanom,
sitnom ali stalnom aktivnom sokol-
skom radu i pored mnogog drugog na
ostalim poljima živog nacionalnog i
kulturnog udejstvovanja, on je zadu-
žio naše Sokolstvo.

Ziveo je, radio i umro kao Soko,
Jugosloven i Sloven.

Slava mu i svetao spomen!

Pokojni Lukić rođen je u Kragu-
jevcu od siromašnih i čestitih roditel-
ja i u svom rodnom mestu svršio je
gimnaziju. Posle završenih studija na
Velikoj školi u Beogradu dobio je me-
sto nastavnika u Prvoj m. gimnaziji.
Oduševljen nacionalista odlazi po tom
za nastavnika u Srpsku gimnaziju u
Solunu, gde počinje njegov plodni na-
cionalni i kulturni rad. Obišavši sa
službenom Jagodinom, Kragujevac i posle
oslobođenja Prizren, gde je bio direk-
tor gimnazije, dolazi u Beograd za pro-
fesora Vojne akademije. Tu u Beo-
gradu sa svojim drugom i prijateljem
pokojnim pukovnikom Petrom M. La-
zarevićem mladenačkim žarom radi i
učestvuje u svim kulturnim i nacional-
nim manifestacijama. Naročitu brigu
i trud ulaže u širenje i organizovanje
Sokolstva, na kome radi punih dva-
deset i nekoliko godina. Godine 1910
vidimo ga među osnivačima kraguje-
vačkog Sokola i od tada pa do posled-
njeg časa ostao je veran sokolskoj
ideji. U Sokolstvu se naročito istakao
kao organizator letovanja sokolskog
podmlatka. Pokojni Lukić je bio i
predsednik »Društva Lužičkih Srba«,
zatim u upravi Beogradskog pevačkog
društva i u bezbrojnim humanim i na-
cionalnim akcijama u kojima je uče-
stvovao anonimno u falangi onih
skromnih i čestitih naših ljudi čiji je
predani i nesebični rad utro mnogo
suzu i unapredio mnogo dobru stvar.

Pogreb pok. brata prof. M. Lukića
obavljen je u Beogradu dne 17. o. m.
u 14 časova.

Već mnogo pre određenog vreme-
na sakupilo se pred kućom žalosti ve-
lika mnoštvo sveta. Sa sokolske stra-
ne došla je velika deputacija Sokol-
skog društva Beograd-matica sa stare-
šinom br. admiralom Dragutinom Pri-
com na čelu, dalje izaslanstva ostalih
beogradskih sokolskih društava te Pr-
vo beogradsko pevačko društvo kor-
porativno sa svojom zastavom. Spro-
vod je krenuo iz dr. Kestnerove ulice
prema Voznesenskoj crkvi, gde je
obavljen posmrtni crkveni obred.

Pred samom Voznesenskom cr-
kvom sprovod su dočekali predstavi-
ci Saveza Sokola kraljevine Jugoslavi-
je s braćom potstarešinama Ganglom,
Paunkovićem i Križem na čelu. Pored
Sokolstva, tu su se sabrali da pokojni-
ka isprate na njegovom poslednjem
putu brojni odličnici, među kojima
smo opazili ministra finansija g. dr.
Đorđevića, pokojnikovi kolege, profe-
sori Vojne akademije, mnoštvo oficira
bivših pokojnikovih pitomeca, predstavi-
nici mnogobrojnih udruženja i društa-
va i t. d.

Posle opela u crkvi održani su
pred crkvom oproštajni govori.

Prvi se oprostio od pok. br. Luki-
ća u ime Saveza SKJ br. dr. M. Dragić,
sledećim govorom:

Dragi brate Miko!

Sokoli kao i ostali Tvoji prijatelji
stoje pogruženi danas kraj Tvoga odra.

Pogruženi su, jer je prestalo da
kuca Tvoje srce, koje je bilo posve-
ćeno, pored ostalog Tvog javnog rada,
naročito Sokolstvu. Uzeo si na sebe
dragovoljno teško breme sokolskih
dužnosti.

Sokolski rad i dužnosti traže, da
čovjek ima i stvara u sebi nešto speci-
fično. Ove dužnosti Sokola traže od čo-
veka, da u svome srcu nosi jednu pre-
dominantnu niansu, a ta niansa sokol-
skog srca je nesebičnost i ljubav pre-
ma opštem. I ta osobina srca bila je
glavni pokretač Tvoga sokolskog a i
ostalog javnog rada. Mi Sokoli, brate
Lukiću, klanjajući se Tvojim uspomeni,
zahvaljujemo Ti što si najveći deo te
Tvoje nesebične altruističke akcije po-
klonio Sokolstvu. Svoj rad Sokolstvu
počeo si da prilažeš još od svoje rane
mladosti, ostajući veran sokolskim duž-

Svim svojim pripadnicima javljamo tužnu vest, da je naš dragi brat

Mihailo M. Lukić

član Uprave i Izvršnog odbora Saveza Sokola kraljev. Jugoslavije

nakon teške bolesti preminuo 16. o. m. u 56. godini svoga života.

*Odličnoga brata, koji je velikom i uzornom radinošću izvršavao povereni mu
posao saveznog statističara, sačuvajmo u znak zahvalnog priznanja za celokupni njegov
sokolski i nacionalni rad, trajan spomen u našim redovima!*

Slava njegovoj uspomeni!

Beograd, dne 16. januara 1933

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije

nostima do svog poslednjeg daha. Ot-
počeo si sokolski rad još dok si bio u
sru Sumadije, u Tvome rodnom Kragu-
jevcu. U Kragujevcu, u kome je za-
jedno s Tobom sokolovao Tvoj najbo-
lji drug i prijatelj naš Soko — deneral
Mika Kovačević, koji je i svoj sokolski
rad platio nasilnom smrću.

Pre više od dvadeset godina, ne-
posredno no što si s ostalom nacional-
no rasplamsalom dušom svojih šuma-
dijskih drugova otpočeo da udaraš u
svome rodnom mestu prve osnove so-
kolskoj ideji, u Kragujevcu, odigrao se
jedan značajan nacionalan događaj.
Kragujevac je posetila udružena jugo-
slovenska omladina iz trojedne Kralje-
vine, koja je bila u sastavnom delu
Austro-Ugarske monarhije. Na našem
nacionalnom horizontu već su se na-
zirale konture olovnih oblaka, koji su
na govestavali plamen i krv. Osetilo se,
da je istorijska sudbina našega naroda
odredila, da se cela naša nacija tek
probijanjem kroz ovaj plamen i krv
moži izaći na blagu i toplu svetlost uje-
dinjenja i slobode.

Bavljenje jugoslovenskih omladi-
naca u Kragujevcu predstavljalo je
vrstu pojačanja vere u misiju naše uje-
dinjene nacije, predstavljalo je jednu
vrstu duševnog krštenja i zaveta ne-
posredno pred akcijom.

Akcija je otpočela. I ti si, brate
Lukiću, odmah pohitao na tu akciju.
Prvi si od onih, koji udaraju temelje
Sokolstva u Sumadiji, u Kragujevcu.
I ceo svoj potonji rad i život posvećen
je najviše Sokolstvu. I kuda Te je god
Tvoja dužnost odvela, Ti si na sebe
primao sokolskih obaveza. I to onih
najtežih. To teško, ali časno sokolsko
breme dragovoljno si nosio dogod Ti
usled bolesti nije malaksala sokolska
ruka. Nosio si ga kada si bio član sta-
rešinstva Sokolskog društva Beograd i,
nosio si ga kada si bio starešina Sokol-
skog društva Beograd-matice, nosio si
ga organizujući jednu od najtežih so-
kolskih dužnosti: izvođenje sokolskih
letovanja u prirodi, planini i na moru.
I za ovaj rad na organizovanju le-
tovanja Sokoli su Ti, brate Lukiću, du-
boko zahvalni, jer se tu morao unositi
veliki rad, strpljenje i trajna požrtvo-
vanost. A kada je na tim letovanjima za-
lazio sunce za planinu i more, Ti si
sa svojim karakterističnim osmejkom i
ljubavlju prilazio svojoj omiljenoj
flauti i nalazio duboko zadovoljstvo,
kada su mali Sokoli i Sokolice pokre-
nuti melodijom veselo oko Tebe igrali.

Dragi brate Miko!

Opraštajući se s Tobom u ime Sa-
veza Sokola kraljevine Jugoslavije, za-
hvaljujemo Ti na Tvome sokolskom
radu u izvršnom odboru Saveza, a
ujedno i na uspešnom Tvom sokol-
skom radu u Kragujevcu i Beogradu,
gde si dugo vremena vršio dužnost u
društvu Beograd i i »Maticu«. I u nji-
hovo ime hvala Ti!

A sa svoje strane ja Ti, brate pro-
fesor, zahvaljujem, što si me kao moj
profesor, kad sam bio mali gimnazista,
svojom uvek naklonom pažnjom i lju-
bavlju još više vezivao, da kroz Tvoja
predavanja i neverovatno ophodjenje
zavolim ono, čemu si me učio.

Neka Ti je, dragi brate profesore
i sokolski starešina, hvala i slava!

U ime Prvog beogradskog pevač-
kog društva govorio je Z. Savić, upr.
osn. škole Kralja Petra u Beogradu,
koji je rekao:

Profesor Mihailo Lukić, jedan od
vrlo retkih ljudi današnjice, krenuo je
iznenadno i prerano na svoj poslednji
put.

U ime Prvog beogradskog pevač-
kog društva i svega članstva, koje u
njemu gubi svoga prvog potpredsedni-
ka, neumornog saradnika, vernog dru-
ga i najdražeg brata, — treba da mu
kažem poslednje zbogom.

Ova teška dužnost ne bi bila u to-
likoj meri teška, kad bi bio u pitanju
samo vredan prosvetni radnik ili kul-
turno nacionalni borac, lični prijatelj,
dobar i plemenit čovek, — ali kad su
sve te osobine i svi ti najlepši kvalite-
ti usredsređeni u jednom jedinom čove-
ku i kad ista je najteža uloga reći
njemu poslednje zbogom.

Previše je težak gubitak koji da-
nas, na početku devete decenije života
pogađa Prvo beogradsko pevačko dru-
štvo. U crno zavijena zastava društva
na skršenoj stoji danas kraj odra svo-
ga zaslužnog i voljenog potpredsednika,
a tužna pesma njegovog »Prvog beo-
gradskog« zabrijala je danas njemu
u počast poslednji put.

Premaleno je i ništavno sve to
prema veličini gubitka, jer smrt Mi-
haila Lukića nije gubitak samo za Pr-
vo beogradsko pevačko društvo, —
taj gubitak je veliki i opšti.

Prestalo je da kuca jedno pošteno,
plemenito i zlatno srce, ugasila se za-
navek jedna velika i čista ljubav prema
društvu, prema naciji, prema du-
žnosti i prema svemu što je moralno,
lepo i uzvišeno. Skrhana je za navek
jedna silna energija, koja je sugestiv-
no delovala na celu okolinu, koja je
davala impulsa i volje čitavim redovi-
ma društva, — naročito mladim i naj-
mlađim naraštajima, — umro je naš
Mihailo Lukić. Umro je naš vredni sa-
radnik, naš iskreni drug, naš brat i

više nego brat — umro je naš dobar
Mika Lukić.

Pri samom pomenu ovog imena,
izlazi nam pred oči draga, impozantna
figura, njegov simpatični izraz lica,
njegov stalni osmejak i večiti blagi
pogled iz koga izbija retko neograni-
čeno poštenje, toplina duše, saosećaj-
nost i gotovost za svaku plemenitu
akciju.

Takav je bio Mihailo Lukić od
svoje najranije mladosti. Takav je bio
kada je s ponosom i mladičkim žarom
nosio zastavu »Obilica«, takav je bio
kad je za darovanu kraljevsku zastavu
Prvog beogradskog pevačkog društva
pozdravljao uzvišenu kumu — takav
je bio kao nosilac i pionir srpske na-
cionalne misli u predratnom Solunu,
takav dočimje u Prizrenu, takav među
nebrojenim generacijama svojih uče-
nika, a naročito među najmlađim Sokol-
ima, kojima je bio i brat i otac.

Takav je Mika Lukić bio i među
nama.

Mi ga takvog poznajemo, mi ga
samo takvog možemo zamisliti i mi
ćemo ga takvog zadržati večno u svo-
joj uspomeni, čuvajući je sa najvećim
pijetetom i sa najtoplijom zahvalno-
šću.

Takvog čoveka mi smo eto izgubili
i takav gubitak ne da se lako na-
doknaditi.

Dragi brate Miko, Tvoje Prvo
beogradsko pevačko društvo, koje si
sad prvi put i ne od svoje volje oža-
lostio, pogruženo stoji nad Tvojim
odrom i na rastanku s Tobom dovij-
kuje Ti:

Zbogom dobri starešino i brate!
Tamo Te već očekuju naši mili i dra-
gi kojih ima mnogo, jer ih već punih
osam decenija ovako ispraćamo. Poz-
dravi ih sve! Pozdravi nam našeg ne-
umrog Mokranjca, koga si jednakom
ljubavlju sa nama voleo i reći mu da
njegovu društvo nikad neće izneveriti
svetle tradicije koje je on stvarao niti
skrenuti s puta koji je on obeležio.

Zbogom brate Miko, i neka je
večni pokoj Tvojim velikoj duši!

U ime pitomaca Doma srednjo-
školske matice ratničke siročadi odra-
že sledeći oproštajni govor brat
J. Gačić:

»Mlado žito navijaj klaseve
Pred roka došla ti je žetva.«

Juče je prestalo da kuca plemenito
srce, juče je ukočen neki misleni apar-
at, predanog prosvetnog i javnog
radnika našeg. Juče su skrštene ruke,
koje su neumorno radile za opšti na-
predak društva i nacionalno jačanje.
Juče je pala zavesa života pred zama-
hom oduševljenog čoveka, da se više
nikada ne dignu.

Danas, pak mesto saveta, mesto
reči koja potresa, mesto srca koje
oplemenjuje svakog znanog, mesto
akcije gledamo skrštene ruke i sećamo
se njegovog života i rada. Sećamo
se teška srca, i gledamo očima punim
suza.

Sećajući se njegova života, sećamo
se naše istorije i njenih gigantskih
skokova, sećamo se proslutog znoja i
prolivene krvi, koja je upletena u našu
nacionalnu grivnu.

Život ovog pokojnika jako je ve-
ran kao alka u lancu koji drži naše
nacionalne i prosvetne tekovine. Okre-
nemo li se teškim danima rata videće-
mo ga u prvim kordonima za odbranu
slobode.

Okrenemo li se naprednim dru-
štvima vidimo njega i njegove čvrste
korake k napretku, okrenemo li se pa-
triotizmu i nacionalnom radu u izgrad-
bi državne slobode i njene jačine, vi-
dimo njega i njegove plodove. Okre-
nemo li se najzad našem organizator-
skom radu divimo se njegovim spo-
sobnostima.

Smrt profesora prve beogradske
gimnazije, srpske gimnazije u Solunu,
gimnazije u Jagodini, Kragujevcu, di-
rektora gimnazije u Prizrenu, profes-
ora Vojne akademije, organizatora
Sokolstva, osnivača sokolske organiza-
cije u Kragujevcu, potpredsednika »Dru-
štva Lužičkih Srba«, vrednog člana
»Prvog Beogradskog Pevačkog dru-
štva« i mnogih humanih i prosvetnih
korporacija i institucija, potresa i nas
ratnu siročad, jer je pokojni Lukić po-
red mnogo puta ukazane pažnje, pored
uloženog rada kao aktivni član Sred-
njoškolske matice ratničke siročadi, i
na poslednjem samrtničkom času se-
tio se nas svojim ulogom člana dobro-
tvora.

Zaslužnom nacionalnom i pro-
svetnom zidaru počivšem Mihailu Lu-
kiću neka najlepše uspomena ovog
sveta budu meko uzglavlje u carstvu
nebeskom, a primer njegova života,
nama direktiva.

Hvala mu i Slava!

U ime Udruženja Lužičkih Srba
govorio je dr. Lenard:

Po završenim govorima pred cr-
kvom sproved je krenuo put groblja.
U sprovodu naročito je zapažen krasan
venac, koji je na pokojnikov odar po-
ložio Savez Sokola kraljevine Jugosla-
vije.

Na groblju od pokojnog brata
oprostio se je u ime Sokolskog društva
Beograd-matice društveni starešina br.
admiral D. Prica ovim rečima:

Dragi brate Miko!

Na Tvome putu za večnost zastani
samo za trenutak da Ti i članstvo So-
kolskog društva Matice, koje je imalo
sreću da mu dve godine dana budeš
starešina, oda svoju bratsku i istinsku
zahvalnost na bratskoj ljubavi i nese-
bičnome sokolskom radu.

Kao i na drugim stranama i na
drugim poslovima i dužnostima, Ti si,
dragi i mili nam brate, kao starešina
matice uneo u svoj rad svu onu ve-
liku požrtvovanost, odanost, istrajnost
i plemenitost, koje su Ti diktovale: Tvo-
ja plemenita duša, velika svest o du-
žnostima i utančan nacionalni osećaj.

Uvek raspoložen za preguca i is-
trajan rad, uvek tačan, do krajnosti
tolerantan i gotov da saslušas i naj-
manjeg i najneznačajnijeg od braće
i sestara zračio si svojim dobrotom i
pravičnošću, te je bratska ljubav, ko-
ju si za svu braću i sestre izkazivao i
Tebi od svih uzvrćana i od svih si bio
cenjen, poštovan i voljen.

I svoje letnje odmore, mesto da
posvetiš sebi, posvećivao si opet So-
kolstvu. Primao si na sebe teret i bri-
gu da vodiš sokolsko letovanje. U
Đenoviću, u Omišlju, izvedeno letova-
nje pod Tvojim vodstvom ostalo je
članstvu u najlepšoj uspomeni i se-
ćanju. I okolinu u kojoj je letovanje
vršeno, Ti si osvajao kako radom i
bratskim postupanjem u govoru, tako
i bratskim, srdačnim i punim dobrote
ophodjenjem i sa onima koji vole i sa
onima koji ne vole Sokolstvo.

Za vreme starešinstva imao si
sreću da se osveti temelj doma matice
i otpočne izgradnja. Duboka je naša
žalost što nisi dočekao i dovršenje
gradnje toga doma, te da podeliš i ra-
dost sa nama od posla, za koji si to-
liko truda uložio.

Veća dužnost Te je odvela iz sta-
rešinstva matice, no Ti svoju maticu
nisi nikada zaboravio i uvek si se, pa
i za vreme bolesti interesovao njenim
napretkom. Kad je Matica prošlog
proleća proslavljala pedesetogodiš-
njicu svoga osnivanja u krugu njenih
starešina ne beše Tebe, dragi brate.
Našu svečanost je pomutila vest, da
te je teška boljka sprečila da pris-
tvojs. Junački, stojeći i istinski so-
kolski si se borio sa svojom boljkom
sve od tada. Naša nada nije prestajala
da ćeš boljku nadvladati i vratiti se
sokolskoj sredini, sokolskom radu.

Ali ovaj i Tebe izgubismo. Izgubi-
smo Te baš onda kada Sokolstvu tre-
ba mnogo radnika, pobornika i apo-
stola sokolske ideje Tvoje vrste. Tvoje
spremnosti, tvoga iskustva i tvoje
istrajnosti. Izgubismo Te baš onda ka-
da se na svetlo i pun bratske ljubavi
rad Sokolstva zavilava besomučnim
napadima. Život čovečiji je samo tre-
nutak trenutak, prema večnosti. Ti si,
dragi brate, taj trenutak ispunio ple-
menitim radom za opšte dobro i od-
laziš u večnost. Odlaziš onamo kuda
ćemo ko pre ko dočimje svi. Ti odlaziš,
sa našom verom i uverenjem, da si
za vreme svoga, ne dugog, života
dao najviše koliko si mogao, da si to
dao predano, svesno i bratski. Odlaziš
pre presto Višnjega da primiš nagra-
du za svoj plemeniti rad na dobru
bližnjih.

Na tome putu prati te topla brat-
ska ljubav članstva Sokolskog društva.
»Maticu« kod koja ostaje puna ljubav
i zahvalnost i svetla uspomena na Te-
be dok nas traje.

U dvorani novoga doma »Maticu«
Tvoja slika potsećać na tvoj istra-
jan i nesebičan rad i davati potstre-
ka i budućim generacijama da istraju
u svome teškom i plemenitom radu.
Neka Tvoja plemenita i velika du-
ša, dragi brate, dobije od tvorca va-
seljene zaslužnu nagradu za sva do-
bra i plemenita dela, neka se pridruži
dušama sokolskih velikana; neka bde
da Sokolstvo ide i na dalje pravim
putem na dobro svoje braće, svega
Slovenstva i čovečanstva. I neka se to-
me radu i one raduju! Tvome imenu
neka je za uvek među nama svetao
spomen i slava.

Tvojim supruzi i drugarici u živo-
tu i plemenitome radu, našoj dragoj
sestri, koja Te je tako predano volela,
negovala i holove Ti ublažavala, izjav-
ljujemo naše istinsko i toplo bratsko
saučešće u njenom velikom bolu.

Molimo i nju i ostalu rodbinu da
traže i nadu utehe i olakšanja svome
velikome bolu u dobrim delima našeg
dragog brata i u našem zajedni-
kom žaljenju.

A sad putuj na daleki put, brate
Miko! Stupićeš svetla sokolskog obra-
za pred legiju braće i sestara koja Te
voleše od početka našeg sokolovanja
pa do onih koji svojim kostima izgra-
diše veliku našu otadžbinu i koji će
Te primiti u iskren bratski zagrljaj.

Neka Ti je večna Slava!

Sokolski radni trg

ZOBOTEHNIK - POMOČNIK

išće zaposlitve. Telovadec, sposoban,
da se udeležuje tudi kot vodnik od-
delka dece, naraštaja ali članstva.
Zahteve skromne. Gre kamorkoli v
Jugoslaviji. — Ponudbe na Sokolsko
društvo Murska Sobota (Dravska ba-
novina).

X sednica Izvršnog odbora Saveza SKJ,

održana due 16 januara 1933

Tačno u 4 sata po podne otvara
sednicu I zamenik starešine br. Gangl,
i saopštava braći prežalosnu vest o
smrti br. prof. Mihajla Lukića, člana
savezne uprave i izvršnog odbora, te
saveznog referenta za statistiku. Seća-
jući se toplim rečima preminulog brata,
koji je sav svoj život posvetio sokol-
skom i nacionalnom radu, iznosi, kako
je pokojnik baš kao sok, radnik razvi-
jao jaki rad i ceo svoj život upravo
savezu sa Sokolstvom. Od časa prvog
pokretanja Sokolstva u kraljevini Sr-
biji u Kragujevcu, gde je održana po-
znata prva skupština sokolskih radnika
u Srbiji, pa do poslednjega dana svoga
života, vazda je predano služio velikoj
sokolskoj ideji. Kroz ceo svoj životni
vek obnašao je u Sokolstvu razne funk-
cije, pa je bio i društvenim starešinom.
Vodio je razna letovanja, a konačno
postao je i članom savezne uprave, te
kao takav bio i referent statističkog
oddeljenja, koju je dužnost vršio sve
dok mu teška bolest nije počela podje-
kati njegove fizičke snage. Kao i So-
kolstvu, tako i na drugim poljima na-
cionalnog rada pokazao se predanim
radnikom. Iskren Jugosloven, dobar
Soko, oduševljen nacionalista uvek je
bio onde gde su ga zvali interesi do-
movine i države. Kao drug, kao brat,
vazda je osećao samo bratski i najveće
zadovoljstvo života bilo mu ako je ko-
me mogao da otare suzu i pruži svoju
ruku pomoćniku. Gubitak takvog brata
žali celokupno Sokolstvo i u znak ve-
nog poštovanja, priznanja i hvala klik-
nimo trokratni Slava!

Svi prisutni članovi izvršnog od-
bora saslušali su reč predsedavajućeg
brata potstarešine stojčke i priklju-
čili se njegovom pozivu te pokojnom
bratu Mihajlu Lukiću kliknuli trokrat-
ni: Slava!

Na predlog brata potstarešine
Gangla i na njegov poziv dodatno k
tome zaključuje se: da članovi izvršnog
odbora prisustvuju sahrani pok. brata,
da se na odar u ime Saveza SKJ položi
venac, a u ime uprave Saveza SKJ da
održa nadgrobno slovo brat dr. Milo-
rad Dragić, a na prostorijama Saveza
SKJ da se izveši u znak žalosti crna
zastava.

Prelazeći na dnevni red sednice
brat Gangl iznosi, kako je ovih dana
izvršen na naše Sokolstvo nečuvni na-
pad od strane katoličkog episkopata
u našoj državi, i to čitanjem pastirskog
pisma, koje je katolički episkopat iz-
radio na svojim konferencijama me-
seca novembra pr. g. u Zagrebu, a ko-
je je sada 8 januara o. g. bilo pročitano
u svim katoličkim crkvama u državi.

Utvrdivši u ovom pogledu pravo
stanje stvari, te pošto je jednodušno
konstatovano, da pomenuti pastirski
list katoličkog episkopata u Jugoslaviji
predstavlja u svojoj sadržini samo pu-

ke klevete, proste mistifikacije i naj-
grublje izvrtnje istine, uopće jedan
nedostojan i nečuvni napad, a s vrlo
providnim tendencama, izaslo povedene
debate doneta je jednoglasno deklaraci-
ja (koju donosimo na čelu lista), ko-
jom jugoslovensko Sokolstvo odbija
od sebe ovaj otvoreni, smion i drski
napad, a ujedno je doneta i jedno-
dušno odluka, što se ima preduzeti da
se zaštiti čast, ime i delovanje jugo-
slovenskog Sokolstva.

Predsedavajući potstarešina brat
Gangl zatim pri koncu iznosi, da se
dana 21 januara koncertom Glazbene
matice u Ljubljani ulazi u niz svečano-
sti, koje se priređuje u našoj sokolskoj
jubilarnoj godini, pa drži, da bi bilo
od osobitog efekta, da tome koncertu
prisustvuje deputacija uprave Saveza.
— Zaključuje se, da, pošto se i tako
ovih dana održava sednica načelnštva
Saveza i tehničkog odbora Saveza, da
braća i sestre iz načelnštva Saveza za-
jedno s potstarešinom br. Ganglom i
potstarešinom br. Paunkovićem sačin-
javaju ovu deputaciju.

Iz načelnštva i tehničkog odbora Saveza SKJ

Iz sednice saveznog TO

od 10 januara 1933

Dne 10 tek. meseca održavala se je
sednica saveznog TO zajedno s otse-
cima za decu i naraštaj. Učestvovanje
je bilo u punom broju. Pred otvore-
njem sednice pozdravio je savezni na-
čelnik br. Ambrožić novu članicu sa-
veznog TO s. Bardovu s pozivom, da
posveti sve svoje snage sok. radu. Br.
Stanić kao potpredsednik oteka za decu
izvestio je o pripremanjima za nastup de-
ce, dok je br. Prosenec, kao potpredsednik
oteka za naraštaj izvestio o pripre-
manjima naraštaja. Uz proste vežbe na-
stupiće naraštaj na pokrajinskom sletu
također i u vežbama na spravama, od-
nosno u lakoj atletici, te eventualno i
s posebnim točkama. Potanji raspored
nastupa biće doskora sastavljen i ob-
javljen.

Otseci za naraštaj i decu delovaće
otsada za vreme priprema za pokrajini-
ski slet uvek zajednički te će imati i
zajedničke sednice.

Raspravljalo se je o uvođenju i
sastavu radnog programa za celokupni
naraštaj. Prednjaštvo treba da se po-
sveti radu za naraštaj i decu sa svom
ljubavlju i predanošću, da budu uspeši
što jači. Bila je iznesena želja, da se
priredi tečaj za vodnike dece i nara-
štaja s posebnim pogledom na uzgoj,
te se je brat savezni načelnik zauzeo
za to da se takvi tečajevi priređuju
što češće.

Brat Trček predlaže da se osnuje
u sokolskim jedinicama dva tipa pred-
njačkih knjižnica. Predlog je prihvaćen.

Ispravak

U mom članku »Mea culpa«, koji
je otštampan u 50 broju Sokolskog
glasnika 1932 g., naveo sam da bratska
Sokolska župa Mostar od 4500 članova
ima 500 vežbača računajući tu i sokol-
ske čete. Ovaj navod sam izneo, jer u
članku brata načelnika župe Mostar u
1 decembarskom broju Sokolskog gla-
snika nije bilo nigde izričito navedeno,
da se to ne odnosi na sokolske čete, a
anketa je imala u vidu celokupno stan-
je varoških društava.

Naknadno sam izvešten, da se na-
vedenih 500 vežbača odnosi samo na
sokolska društva, što ovim veoma rado
ispravljam, a broj vežbača sokolskih
četa nije tu računat.

Vojslav Bogičević.

100 godišnjica rođenja Zmaja Jo-
vana Jovanovića. Ovaj mesec naš na-
rod proslavlja stogodišnjicu rođenja
jednog od naših najjačih omladinskih
pesnika Zmaj Jovana Jovanovića, na-
zvanog »Čiča Zmaj«, što pokazuje nje-
govu veliku omiljenost i popularnost.
Umro je godine 1904, te je sahranjen
u Kamenici podno Fruške Gore. I čiča
Jovan Zmaj, kao i svi naši veliki geni-
jalni duhovi, bio je odlučan i čestit
Jugosloven.

Osamdeseta slava prvog beograd.
pevačkog društva. Prvo beogradsko pe-
vačko društvo slavilo je u subotu 14 o.
m. retko slavlje, naime, svoju osamde-
setu slavu, na kojoj je uzео učesća sam
patrijarh Nj. Svetost Varnava i izasla-
nik Nj. Vel. Kralja pored brojnih za-
stupnika raznih kulturnih i narodnih

organizacija i društava. U toku svog
osamdesetogodišnjeg rada ovo je pevač-
ko društvo, koje uživa velik ugled i van
prestonice, otpevalo oko 6000 raznih
kompozicija, kako je to izneo u svom
referatu potpredsednik g. Radomir Elezo-
vić. U crkvama je pevalo kod crkvenih
svečanosti oko četiri hiljade puta, a
saradivalo je i kod svih značajnijih na-
cionalnih svečanosti.

Smrt velike poljske nacionalne ju-
nakinje. U manastiru Osvjećimu kod
Krakova umrla je kaluderica Marija
Eligija, čije je građansko ime Olga Sta-
vecka. Ova vanredna žena odlikovala
se je u borbi za odbranu Lavova godine
1918 i u ratu protiv boljševika, zbog
čega je bila odlikovana poljskim rat-
nim viteškim krstom i imenovana po-
časnim poručnikom poljske armade. U
samostan je stupila pred osam godina.

David Lojd Džordž sedamdesetgo-
dišnjak. U utorak dne 17 o. m. navršio
je poznati engleski političar i vođa li-
berala David Lojd Džordž svoju se-
damdesetogodišnjicu. Danas živi ovaj
veliki čovek, koji je bio na čelu engle-
ske vlade za vreme kobnog svetskog
rata, povučen iz dnevne politike na
svom imanju u Sareju.

Najstariji lekar na svetu. Naša
zemlja može da se ponosi najstarijim
lekarom na svetu, koji je ujedno i
najstariji čovek u našoj zemlji. To je
stari čiča Tane Pop-Krstić iz Pirota,
kojemu je sada 120 godina, a koji je
još uvek vrlo svež. Za vreme turskog
režima učio je lekarstvo kod jednog
čuvenog turskog lekara, a kasnije ga je
pirotski paša poslao na studije u Cari-
grad, gde je s uspehom dovršio lekar-
sku školu. Učestvovao je i u krimskom
ratu, pa se još danas seća junaštva ru-
skih vojnika. Pošto mu je otac bio pra-
voslavni sveštenik, dosta su ga Tur-
ci proganjali, ali se je za nj zauzeo sam
pirotski paša.

IZ ŽUPA I DRUŠTAVA

Župa Beograd

SOK. DRUŠTVO ARANDELOVAC

† Brat Vlada Nedeljković

Neumljiva smrt prekinula je nit života čoveku, koji je voleo svoj narod i ono što je u njemu najlepše, našem bratu, koji je Sokolstvo ljubio iznad svega i do poslednjeg daha. 9. o. m. nenadano je preminuo naš brat Vlada Nedeljković, zamenik starešine našeg društva. Njegova smrt nam je u toliko bolnija i teža, jer je došla sasvim iznenada, jer je još 7 o. m. bio zdrav i čil s nama na sokolskom poslu, vedar i raspoložen.

Pokojni brat Vlada rođen je 1880 godine u Banatu. Još u svojoj mladosti došao je u Sumadiju i živio u našem mestu punih 30 godina, gde je u početku bio bankovni činovnik. Učestvovao je u ratu kao rezervni oficir. Posle rata, pa sve do svoje smrti, bio je blagajnik ovašnje Poreske uprave.

Kao agilan saradnik kod svih društvenih pokreta, bio je također među prvima prilikom osnivanja našeg Sokolskog društva, gde je bio još od samog osnivanja član uprave, docnije kao blagajnik, a od 1929 godine zamenik starešine. Neumorno je radio oko priprema za podizanje sokolskog doma i u svima poslovima bio je dobar saradnik i iskren brat. Svoju ljubav prema Sokolstvu preneo je i na svoju decu, koja su još od ranog detinjstva u Sokolu.

Koliko je bio zaslužan i voljen pokazala je njegova sahrana na kojoj je učestvovalo mnogobrojno građanstvo i sva ovd. društva, kao i činovništvo. Sokoli s celokupnim članstvom dostojno su ispratili svog voljenog brata, a brat starešina oprostio se s njime u ime celokupnog članstva.

Vetna mu pamjati!

B. Gr.

Župa Celje

SOKOLSKO DRUŠTVO PETROVČE

Sokolsko društvo v Petrovčah priredi dne 22. t. m. ob pol 15. uri v dvorani brata Vodenika Tiranovo ljudsko igranje »Razbojnik Guzaj« katera je pri premijeri v Sv. Jurju ob j. žel. dosegla velik uspeh.

Metode, s katerimi hočejo nasproti Sokolstvu onemogočiti naše prosvetno delovanje, so dosegle baš nasprotno, kajti Sokolstvo je prenašalo pod drugačnimi okoliščinami še vse večje težave.

Računamo na pomoč br. sosednjih društev ob enem pa pozivamo članstvo, da strne naše vrste. Zdravo!

SOKOLSKO DRUŠTVO NA RAKI

V nedeljo 15. t. m. se je vršil ob polnoštevni udeležbi članstva občini zbor našega društva. Članstvo je z zanimanjem poslušalo in sledilo poročilo o posameznih članov uprave. Občini zbor je otvoril br. podstarešina, ker nam je kruta smrt izrgala iz naše srede v tem poslovnem letu našega prvega probuditelja sokolske misli na Raki, našega prvega starešina br. Kramarja. Radi te nepričakovane nesreče, ki je nastopila tik pred našim prvim javnim nastopom, je moral isti odpasti.

Sokolska ideja je v našem kraju prav lepo razvita in razširjena, posebno med mladino, ki se prav pridno in redno udeležuje ter poseja telovadbo.

V tem letu se je vpisalo dve igri »Rodoljub iz Amerike« in »Trije vsaki svetnik« ter 2 akademiji (Udijenje in Tyrsevo proslavo). Društvo je naročeno na več časopisov in revij, tako da poseduje že lepo knjižnico strokovnih, leposlovnih in mladinskih knjig.

Posebna zahvala je bila izrečena br. blagajniku Mladici za njegovo vestno in neumorno delo. — Po podanih poročilih se je konstituirala nova uprava, ki se je odposlala v potrdilo župi.

Starešina in nač. br. Leo Koman, podstarešina br. Ivan Gabrič, tajnik br. Albin Plehan, prosvetar br. Alojz Pavlovič, gospodar s. Emilija Vovk. V odbor pa: br. Mladič, Vidmajer, Bon in s. Marija Gabrič ter Mara Plehan.

Br. starešina je v vnešenih besedah bodril vse članstvo, da vztraja in ostane zvesto sokolski ideji, kralju in svoji domovini.

SOKOLSKO DRUŠTVO ZAGORJE OB SAVI

Sokolsko društvo Zagorje ob Savi je imelo svoj 43. letni občini zbor v nedeljo 8. januarja, ki ga je otvoril društveni starosta br. Ferdo Poljšak. Uvodoma se je dotaknil napadov na Sokolstvo, ki so bili baš tisti dan znešeni v naših cerkva ter predlagal, naj se takoj odpošlje na vlado in savez resolucija, s katero odvraca vsak očitak.

Iz poročil posameznih funkcionarjev je razvidno, da je bilo delo društva aktivno in še dovolj uspešno, le član-

stvo se ne zaveda svoje dolžnosti, kajti veliko jih je, ki jih skozi vse leto ne vidiš v Sokolskem domu. Bratje, ni dovolj, če samo plačamo svojo članarino pri društvu! Pri vsaki prireditvi, ki jo priredi Sokol, moramo biti zvrst, posebno sedaj; naj vidijo naši neprijatelji, da smo složni v službi naroda in domovine.

Pri volitvah v listki je bil za leto 1933. izvoljen sledeči upravni odbor: starosta: Poljšak Franc, I. podstarosta: Korbar Drago, II. podstarosta: Mrnuh Polde, načelnik: Klun France, I. podnačelnik: Mrnuh Ivan, II. podnačelnik: Repovž Jože, načelnica: Blažič Darinka, I. podnačelnica: Pahor Karla, II. podnačelnica: Marovšek Zora, prosvetar: Korošec Drago, tajnik: Potočnik Adalbert, blagajnik: Stepišnik Franjo, statističar: Šaks Gustl, gospodar: Mrnuh Ivan. Odborniki: Majer Anton, Kalan Jože, Kopriva Ivan, Entor Albin, Požun Herman, Savšek Mirko, Šulin Matko, Fincinger Nace, Fink Ivan, Knez Gustl. Namestniki: Juvan Franc, Kušar Slavo, Helmi Julij, Kovač Vili, Levstik Janko, Ašič Tone, Kovač Bine, Ivanc Stan-ko, Hočevar Janko in Pavlinič Niko. Računski pregledniki: Helmi Julij, Firm Nace in Murovič Vinko. Namestniki: Ahčan Rudolf, Godina Srečko in Juvan Franc. Razsodišče: Dr. Tomo Zarnik, ing. Franc Lapornik, Lojze Kolenc, Bajcer Ivan in Fincinger Nace. Namestniki: Levstik Janko, Stepišnik Franjo in Majer Tone.

SOKOLSKO DRUŠTVO ŽALEC

Občini zbor.

V soboto dne 6. jan. 1933. se je vršil redni letni občini zbor tukajšnjega sokolskega društva. — Starosta br. Vilko Senica je pozdravil navzoče članstvo in takoj prešel na običajni dnevni red. Poročila posameznih društvenih funkcionarjev so bila sprejeta brez debate. — Stari odbor je prejel absolutorij z zahvalo. Agilnost starega odbora dokazuje dejstvo, da je bil do malih izjem izvoljen tudi za tekoče poslovno leto. Velika pridobitev za društvo je izvolitev br. dr. Jošta za načelnika, ki je strokovnjak v vseh panogah gimnastike in vnet sokolski delavec. Občnega zbora se je udeležil tudi župni prosvetar br. inž. Vlado Burnik. Posebno veliko se je razmotrivalo o lutkovnem gledališču in postavitvi novega lastnega doma. Občini zbor je potekel v najlepši harmoniji. Članstvo se je razšlo v zavesti, da je v preteklem poslovnem letu storilo svojo dolžnost, kar mu daje pobudo za nadaljevanje sistematičnega dela.

Župa Cefinje

SOKOLSKO DRUŠTVO LASTVA

Prilikom odlaska mornara, nakon svršenog roka, ovo je društvo izgubilo tri dobra i valjana člana večbača. Rastanak braće od ostalih bio je veoma dirljiv. Stečena ljubav između članova bila je prava, iskrena, bratska ljubav. Pored ostalih izgubili smo braću M. Milosavljevića, Morica Alkalaja i S. Lončara. Iskreni, ljubazni i predusretljivi kao što su bila ova braća, bilo nam je teško da ne mogu i dalje ostati među nama.

Sada ih više nije među nama, ali iskrena zahvala, poštovanje i ljubav živeće među braćom.

Braća Milosavljević, Alkalaj i Lončar prilikom svih naših nastupa istakli su se u svemu uvek kao sposobni, požrtvovalni i disciplinovani Sokoli. Želimo da ih u daljnjem sokolskom životu i radu prati svaka sreća.

SOKOLSKO DRUŠTVO MOJKOVAC

Sokolsko društvo Mojkovac proslavilo je prvi dan Božića na svečan način.

U 3 časa posle podne, krenuli smo u osnovnu školu, gde smo se spremili za doček gostiju, koji će doći, da posete našu zabavu. Oko 7 časova kad trebala da započne zabava, bila je već velika sala dupkom puna. Brat starešina je pozdravio goste s prigodnim govorom. Publiku ga je nagradila pljeskanjem. Po tom su došli na red sokolske vežbe, koje su vežbači izveli za pohvalu. Posle toga je održao predavanje brat prosvetar Milorad Pavelić: »Alkohol i njegovo dejstvo i štetni običaji kod našeg naroda«. Predavanje je naišlo na opšte odobravanje. Nato je odigran komad: »Džandrljiv muž«. Pošto je komad odigran održao je predavanje brat Miloš Rakočević: »Sokolstvo i higijena sela«. Iza toga bila je šaljiva pošta i ples.

Župa Kragujevac

SOKOLSKO DRUŠTVO TRSTENIK

Na dan 8 t. m. održana je godišnja skupština Sokolskog društva u Trstniku, na kojoj je izabrana nova uprava.

Izaslanik Sokolske župe Kragujevac bio je brat Steva Nikolajević, stareš. Sokolskog društva u Kruševu i potstarešina Sokolske župe u Kragujevcu.

Po pročitanim izveštajima o radu uprave u prošlog godini, koje je skupština primila bez diskusije data je razrešnica staroj upravi, pa se prešlo na izbor nove uprave. Izaslanik župe uzeo je reč i pohvalio rad prošle uprave moleći da se i u iduću upravu uzmu samo oni, koji će sve uložiti za napredak društva i koji će u svome radu imati pred očima samo jedan cilj: ostvarenje sokolskog ideala.

Za ovim je izabrana nova uprava u koju su ušli: za starešinu Sava Petrović, učitelj; za potstarešinu Filip Čosić, sud. pripravnik; za načelnika Ranko Popović, čin. sreskog suda; za načelnicu Zagorka Jovanovićeva, učiteljica; za blagajnika Ljuba Bradić, trg.; za tajnika Miodrag Jovanović, bank. činovnik; za prosvetara dr. Sava Stanojević, lekar. Za ostale članove uprave uzeti su najugledniji građani iz varoši.

Sokolsko društvo u Trstniku osnovano je 1930 god. i za ovo kratko vreme svoga rada pokazalo je odlične rezultate. Društvo je u prošlog godini osnovalo sokolsku četv u varoši Vel. Drenovi, koja svojim radom obećava da biti takma samom Sokolskom društvu u Trstniku. Na dan 1 januara izvršen je izbor nove uprave u koju su ušli za starešinu dr. Ljubodrag Đorić, sreski sanitet. referent, za načelnika Vladimir Ristić, učitelj i drugi ugledni građani.

Župa Ljubljana

I. POKRAJINSKI ZLET SKJ V LJUBLJANI

Jubilejni koncert Glasbene Matice v proslavo 70-letnice Ljubljanskega Sokola.

Oficijelno je otvoril jubilarant Ljubljanski Sokol svoje jubilejno leto dne 1. oktobra 1932. s članskim sestankom in sestavo slavnostnega zletnega odbora. V okviru proslav Ljubljanskega Sokola pa se vrši na predvečer rednega občnega zbora v Filharmonični dvorani jubilejni koncert Glasbene Matice, kot naslednice pevskega zbora Narodne Čitalnice v Ljubljani, ki so jo ustanovili člani »Južnega Sokola« blagopokojni br. Fran Drenik, br. Ravnihar, oče sedanjega predsednika br. dr. Vladimira Ravniharja, Costa, Grasselli in drugi narodni borci. Glasbena Matica, zavečajoča se tega pomembnega jubileja se je radevolje odzvala povabilu Ljubljani. Sokola ter bo priredila v soboto 21. t. m. koncert v Filharmonični dvorani z izbranim sporedom. Pri koncertu sodelujejo veliki matični orkester, slovenski vokalni kvintet, gospa Pavla Lovšćetova, ter mešani pevski zbor Glasbene Matice. Najprivlačnejša točka v glasbenem oziru bo gotovo Sukova simfonična koračnica »V novo življenje«, ki je že na vsesokolskem zletu v Pragi napravila neizbrisani vtis pri vkorakanju sokolskih mas na telovadišče. Br. Suk je dobil tudi na letošnji olimpijadi v Los Angelesu prvo nagrado za svojo koračnico. Torej se že iz tega vidi, da bo tudi v Ljubljani dosegla Sukova koračnica gotovo popoln uspeh. Kako veliko zanimanje je za koncert nam najbolj dokazuje prihod posebnega sokolskega vlaka iz Beograda, pa tudi po ostalih krajih naše banovine vlada za koncert veliko zanimanje in se le bojimo, da bo Filharmonična dvorana premajhna za ta večer. Bratska zunanja društva prosimo, da si vstopnice pravočasno telefonično ali brzojavno rezervirajo v Matični knjižarni. Po koncertu bo prijateljski sestank v vseh restavracijskih prostorih Zvezde. Vse Sokolstvo in njemu naklonjeno občinstvo vljudo vabimo h koncertu, da tako s svojo obilno udeležbo izkaže priznanje naši vrli Glasbeni Matici. (Posebni voz iz Beograda je bil v zadnjem času odpovedan, ker ni bilo prijavljenih dovoljno številu udeležencev. — Ur.)

SEJA ZBORA DRUŠTVENIH NAČELNIKOV NA TABORU

Načelnštvo Sokolske župe Ljubljana je sklicalo 15. t. m. na Taboru sejo zbora društvenih načelnikov, ki je bila posebne važnosti zlasti z ozirom na letošnji pokrajinski zlet v Ljubljani. Udeležba je bila še precej zadovoljiva, saj se je udeležilo zbora 37 edinic. Večina edinic se je opravičila, ker so imele svoje društvene občne zборе. Točno ob 9. je otvoril sejo br. župni načelnik Lojze Vrhovec, pozdravil vse navzoče brate in sestre, nakar se je prešlo takoj na dnevni red.

Prva točka sporeda je bil razgovor o nastopu Sokolske župe Ljubljana s svojo posebno točko na I. pokrajinskem zletu SKJ v Ljubljani. Župni načelnštvo je sprejelo dva predloga in sicer prvi predlog br. Pavšiča, da nastopi župa s simultanimi vajami 50 do 60 telovadcev v skupinah, ki bi izvajali panoge iz lahke atletike tako met krogla, kopja, diska, žoge, skok v višino ob palici, troskok itd. Pri tej točki bi prišla v poštev le Ljubljanski in najbližja okoliška sokolska društva, ker je tem skupno vežbanje omogočeno, ne tako podeželskim društvom. Drugi predlog

župnega načelnštva pa je bil, da bi župa nastopila s prostimi vajami takozvanimi jubilejnimi br. dr. Viktorja Murnika iz leta 1923 ob 60-letnici Ljubljanskega Sokola. Te vaje bi skupno izvajali člani in članice. O obeh predlogih se je razvila debata ter se po vsestranskem razmotranju osvojil prvi predlog, da nastopi župa z lahkoatletičnimi vajami. Vaje bo župni teh. odbor razposlal vsem društvom s slikami in primernimi pojasnili, tako, da bodo pri tej točki lahko sodelovala tudi podeželska društva. Točnejše podatke o tem nastopu bo dalo načelnštvo na prihodnji seji zbora društvenih načelnikov.

Zelo zanimivo je bilo nato poročilo smučarskega odseka župe Ljubljana, ki ga vodi br. inž. Nace Perko. Župni smučarski odsek se je ustanovil 20. decembra 1932. ter si je izvolil za predsednika br. inž. Perka, podpredsednika br. inž. Pogačnika in za tajnika br. Cirila Staniča. Prva naloga župnega smučarskega odseka je bila prireditve župnega smučarskega tečaja, ki se vrši te dni na Veliki Planini pod vodstvom br. dr. Kmeta in br. inž. Pogačnika. V tečaj se je prijavilo 47 bratov, odšlo pa jih je v tečaj samo 20. Da ni udeležba v tečaju večja je krivda v tem, ker je večina tečajnikov računala na podporo župe, ki pa radi pomanjkanja denarnih sredstev ni mogla dati podpore vsem 47 prijavljenim tečajnikom. Druga namepravna prireditev bo župna smučarska tekma, ki se bo vršila v okolici Ljubljane. Termin in točnejša navodila bodo sprejela društva pravočasno. Končno prosim br. predsednik, da bi se smučarstvo gojilo po vseh edinicah, zlasti tam kjer so terenske in snežne razmere ugodne.

Predlog župnega načelnštva in tehničnega odbora za reorganizacijo okrožij je bil društvom ponovno dan v premislek. Predvidoma bo župa razdeljena na 5 okrožij, nekatera večja z odseki.

Član ŽTO br. dr. Janez Kavec je nato prečital predlog župnega načelnštva za volitev župnega načelnika, 2 podnačelnikov, načelnice in 2 podnačelnice.

Po krajši debati so zborovalci soglasno odobrili predlog župnega načelnštva, da se izvolijo za načelnika br. Lojze Vrhovec, za 1. podnačelnika br. Boris Gregorka, za 2. podnačelnika br. Vladimir Šuklje, za načelnico sestra Silva Boltauzerjeva, za 1. podnačelnico sestra Pepca Goršičeva in za 2. podnačelnico sestra Tika Lukeževa.

Pri slučajnostih je br. načelnik nato poročal, da se vršita še pred pokrajinskim zletom v Ljubljani dva okrožna zleta, in sicer v Sodražici in Dol. Logatcu, ki ga pa morata organizirati okrožji sami. Po seji se je vršila nato vse dan predelava prostih vaj za vse oddelke za pokrajinski zlet v telovadnici na Taboru. Zdravo. — J. Horvat.

GLAVNA SKUPŠČINA SOKOLA LJUBLJANA II.

Tudi Sokol II najodločnejše obsoja napade na državno edinstvo in Sokolstvo.

Ljubljana, 16. januarja.

Obračun svojega plodonosnega dela v letu 1932. je polagal agilni Sokol II v soboto 14. t. m. s svojim XXI. rednim občnim zborom. Ob prav številni udeležbi članstva je otvoril ob 20. občini zbor starosta br. dr. Milan Šubić, ki se je po uvodnih formalnostih v lepih besedah spominjal največjega Sokola Nj. Vel. kralja Aleksandra in staroste SKJ prestolonaslednika Petra, med viharimi ovacijami zborovalcev. Bratsko je nato pozdravil zastopnika župne uprave podstarosta br. Milka Krapeža, starosta Sokola Ljubljana br. Kajzelja, zastopnika Sokola I br. Lozeja, starosta Sokola III br. Šapljio in zastopnika Sokola IV br. Groma. Izrekel je nato zahvalo kr. banskim upravim in mestni občini, ki sta vedno podpirali stremljenja Sokola II v vsakem oziru. S pijeteto se je spominjal umrlih bratov, predvsem mecena br. Kollmanna, ki je naklonil društvu v svoji oporoki Din 30.000 in neumornega odbornika br. Ivana Miheliča. Spomin umrlih so zborovalci počastili s Slava-klici. Nato je omenil vse važnejše dogodke preteklega leta, ob enem pa sporočil članstvu, da stopa Sokol II v svoje jubilejno leto, ko bo proslavil svojo 25-letnico. Poudaril je važnost pokrajinskega zleta v Ljubljani, posebno sedaj, ko so se nasprotniki z vsi besnostjo vrgli na sokolsko organizacijo. S pozivom: naprej v telovadnico, da nas najde jubilejno leto vsestransko pripravljene, je zaključil brat starosta svoj govor, nakar je prečital novoletno poslanico Saveza SKJ, ki je napravila zelo dober vtis na zborovalce.

Izbrpno tajniško poročilo je nato podal tajnik br. Franjo Murovec, iz katerega je razvidno, da je bilo društveno delovanje vse zelo živahno in smoteno. Odbor se je sestel k 15 sejam, kjer je reševal društvene zadeve. Društvenih prireditev je bilo 6, sodelovalo pa je društvo na župnem zletu in na vsesokolskem zletu v Pragi. Društvena statistika izkazuje 434 članov, z naraščanjem in deco pa nad 600 pripadnikov. Marljivo je deloval veselčni odsek, v zadnjem času pa se je ustanovil gradbeni odsek z nalogo, postaviti Sokolu II potrebno lastni krov.

Razveseljivo je bilo poročilo načelnika. Delo v telovadnici se je razvijalo povsem normalno ter so redno telovadili vsi oddelki. Za vzgojo je skrbel vadijski zbor, ki šteje 18 članov in 5 članice. Vse delo v telovadnici je bilo posvečeno predvsem redni telovadbi, nato župnemu in vsesokolskemu zletu v Pragi. Društvo je priredilo še 2 mladinski akademiji in 5 pešizletov, udeležilo se je tudi župnih izbirnih tekem v odbojki in sodelovalo pri slavnostih v Šiški in Ribnici. Smučarska družina šteje 35 oseb ter je priredila 13 izletov. Lep napredek je pokazal zlasti moški naraščaj, ki si je ustanovil lastni vadijski zbor, ki je skrbel tudi za prosvetno delo v telovadnici pri mladinskih oddelkih. V 633 urah je telovadilo 13.788 oseb povprečno 22 na uro. Končno je brat načelnik izrekel zahvalo vadijskemu zboru ter pozival zlasti starejše brate k posezanju telovadnice.

Prosvetno poročilo je podal prosvetar br. Karel Parcer. Prosvetno delo se je vršilo pač toliko, kolikor ga je mogoče v mestu, kjer imamo toliko kulturnih ustanov. Bilo je 15 predavanj najrazličnejše vsebine, priredila se je Tyrseva proslava, proslava 1. decembra, v mesecu novembru idejna šola za novo članstvo itd. Knjižnica šteje nad 600 knjig ter se je predvsem poslužuje mladina, za tehnično izobrazbo članstva pa je na razpolago izvrstno urejena strokovna knjižnica. Nagovorov pred vrstami je bilo 28, med temi jih je priredil vadijski zbor moškega naraščaja 21. Udeležba pri vseh prosvetnih prireditvah je bila povprečno dobra.

Gospodarsko poročilo br. Jožeta Matjašiča izkazuje prav zadovoljivo bilanco. Ves inventar je vreden danes 41.670 Din, stavba na Prulah ca 70.200 Din, dočim znaša vrednost letnega telovadišča, ki meri 3.450 kvadr. met. 517.500 Din.

Zelo zadovoljivo v tej težki gospodarski krizi je bilo poročilo blagajnika br. Vinka Kocijana. Poslovanje se je vršilo v okviru rednega proračuna, ki ni bil prekoračen. Članarino je članstvo plačevalo še precej točno, vendar pa je morala društvena uprava nekaj članstva zaradi neplačila članarine črtati. Največja denarna pridobitev za društvo je bilo velikodušno volilo blagopokojnega br. Kollmanna v znesku 30.000 Din, od tega zneska se je votal znesek 15.000 Din novoustanovljenemu gradbenemu odseku. Aktivna so znašala 276.859 Din, pasiva 246.418 Din, tako, da je prebitek 30.441 Din. Proračun za leto 1933. izkazuje 22.528 Din dohodkov in prav toliko izdatkov. Blagajniško poročilo je bilo soglasno sprejeto in je br. starosta izrekel posebno zahvalo neumornemu bratu blagajniku, ki že 10 let vodi društvene finance.

Na predlog predsednika nadzornega odbora br. Draga Mohorčja je bila izrečena razrešnica br. blagajniku in upravnemu odboru, med živahnim odobravanjem zborovalcev.

Nato je predsednik gradbenega odseka br. Franc Štrukelj podal poročilo o ustanovitvi gradbenega odseka, prečital pravila, ki so bila soglasno odobrena in sprejeta. Soglasno je bilo sklenjeno, da se tekom leta prenosuje gradbeni odsek v samostojno društvo »Društvo za zgradbo Sokola doma«.

Na predlog br. Kramarja je bila nato prečтана kandidatska lista nove društvene uprave, ki bo predložena župni upravi v potrditev. Lista je bila soglasno sprejeta in bodo vodili Sokola II v tekočem letu: starosta br. dr. Milan Šubić, podstarosta br. Milko Krapež in Franc Štrukelj, načelnik br. Stane Trček, načelnica sestra Pepca Goršičeva, prosvetar br. Parcer, tajnik br. Keber, blagajnik br. Vinko Kocijan, člani uprave: Matjašič Jože, Pogačnik Matja, Puhova Marija, Cimperman Tone, Bučar Franc, Guštin Milan, Robek Jože, Kocijan Janez, Dolharjeva Vera, namestniki: Košakova Režika Ivanjšek Franc, Pukelj Franc, Stanil Ciril, revizorji: Petrovič Tone, Mohorč Drago, Müller Tone, v razsodišču je še 9 bratov. Predsednik prireditvene odseka je br. Cimperman Tone, gradbenega pa br. Štrukelj in 17 članov.

Koncem občnega zbora je bila soglasno sprejeta resolucija proti dr. Korošćevim punktacijam in infamnemu napadu jugoslov. škofov na Sokola, ki bo odposlana Sokolski župi Ljubljana, Savezu SKJ in kr. banski upravi v Ljubljani, nakar je brat starosta za ključni občini zbor.

J. H.

USPEŠNO DELOVANJE NARAŠČAJA SOKOLA LJUBLJANA II

Kakor so si mnoga sokolska društva ustanovila lastne moške naraščaj-ske vadijske zборе, v katerih se sokolska mladina sama vzgaja, tako si je tudi Sokol II ustanovil vadijski zbor moškega naraščaja, ki je pokazal v minulem letu prav živahno in smoteno sokolsko delovanje in v tehničnem in prosvetnem delu. Obračun svojega dela je polagal naraščaj v petek 13. t. m. s svojim prvim občnim zborom, katerega se je udeležil oboji naraščaj polnoštevno. Predsednik vadijskega zbora naraščajnik Hrvoje Brnčić je

Rosija - Fonsier ♦ društvo za osiguranje i reosiguranje ♦ Beograd

otvorili obćni zbor ter pozdravili zastopnika društvene uprave podstarosta br. Štruklja in ostale brate in sestre. Najprej je jednato in kratko orisal sedanj položaj mladine in nato podal smernice, po katerih bo hodila sokolska mladina v bodoče. Ko je nato prečital program dela sokolskega narasčaja v bodočem letu so sledila poročila posameznih funkcionarjev narasčajskega vaditeljskega zbora.

Iz tajniškega poročila posnemamo, da se je ustanovil narasčajski vaditeljski zbor 10. marca 1932. pod vodstvom vaditelja br. Hermana Kebra. Odbor je tvorilo 8 narasčajnikov. Odbor je imel 17 rednih in 1 izredno sejo ter je deloval v duhu svojih smernic. Moški narasčaj je sodeloval pri vseh društvenih prireditvah, na župnem zletu in na IX. vsesokolskem zletu v Pragi. Prosvetno delo je bilo zelo pestro in zadovoljivo. Ves moški narasčaj je bil naročen na narasčajsko glasilo Sokol. Predavanj je bilo 8, nagovorov 21 in 1 debatni večer. Narasčaj se poslužuje tudi društvene strokovne knjižnice in se tako strokovno izobražuje in izpopolnjuje. Narasčajnikov smučarjev je 30. Vršijo se smučarske vaje, smučanje samo se goji marljivo. Iz statističnega poročila izvemmo, da je vseh narasčajnikov 33, med katerimi jih redno telovadi 25 do 30 na uro. Telovadni obisk je bil največji pozimi in spomladi, dočim je v poletnih mesecih padel. Pri predavanjih je bilo vedno navzoče do 100 sokolske mladine, pri vseh nagovorih pa nad 500.

Društveni podstarosta br. Štrukelj je nato izrekel v imenu društvene uprave zahvalo narasčaju za poštrevolno sokolsko delo ter ga bodril k nadaljnjemu še intenzivnejšemu delu. Predsednik br. Brnčič se je nato zahvalil govorniku, posebej pa bratom Kebru in Horvatu, ki so vedno radevolje pomagali pri delu narasčaja v telovadnem ali prosvetnem oziru. Ko je bil še odobren delovni načrt za poslovno leto 1933. in da se razširi delovanje zbora tudi na ženski narasčaj, sta podala nekaj koristnih nasvetov še brata Keber in Stanič, nakar je narasčaj zaključil prvi obćni zbor. Želimo vrlim narasčajnikom v novi poslovni dobi čim večjih uspehov. Zdravo!

J. Horvat.

SOKOLSKO DRUŠTVO BOROVNICA

V nedeljo 15. t. m. se je vršila v tukajšnjem Sokolskem domu lepo obiskana glavna letna skupščina našega Sokolskega društva. Skupščino je vodil starosta br. Zupan Miha, ki je uvodoma opozoril članstvo na ljuto gonjo proti Sokolstvu, ki so jo pričeli v zadnjem času razni defetisti z vsvo hmemoco. Članstvo je enoglasno obsodilo znano pastirsko pismo jugoslovenskega episkopata in dalo duška svojem ogorčenju nad tem v dveh brzojavkah naslovljenih na br. ministra za fizično vzgojo naroda in na Savez Sokola kraljevine Jugoslavije. Ob tej priliki je imel br. Engelsberger Viktor predavanje o temi »Sokolstvo in vera«. Za njegova izbrana in stvarna izvajanja je predavatelja članstvo nagradilo z zasluženim priznanjem.

Nato so dosedanj funkcionarji podali svoja poročila, iz katerih je razvidno, da je društvo vsestransko in uspešno delovalo, zlasti odkar so prenehali neosnovani in že kar periodični napadi na poedine društvene funkcionarje, ki so bili celo prisiljeni braniti svojo in društveno čast pred sodiščem. Tudi na znotraj se je društvo vendar že enkrat in dokončno konsolidiralo, tako da je sedaj na poti krepkega razvoja, kar je videti iz statistike članstva. Vseh pripadnikov ima društvo okrog 220. Število moške in ženske de se se je v preteklem letu potrojilo. Zelo razveseljuje dejstvo, kajti iz teh najmlajših se poraja najtrdnější kader Sokolstva. Zaradi tega pa bodo morale naše sestre, ki so poklicne narodne vzgojiteljice, zlasti mlajše, temeljito revidirati svoje mišljenje glede pomanjkanja časa in sličnih izgovorov, kajti baš one so prve poklicane za sokolsko vzgojo naših najmlajših pripadnikov.

Letna skupščina je predlagala župi v imenovanje društvenim funkcionarjem za tekoče leto sledeče brate in sestre: Zupan Miha, starosta; Košuta Marjan, podstarosta; Pristov Tone, tajnik; Štrumelj Tone, načelnik; Košuta Miha, načelnica; Švigelj Stane, podnačelnik; Jeravš Marjetca, podnačelnica; Adlešič Božo, statističar; Soklič Tone, praporščak in Suhadolnik Franjo, Engelsberger Viktor, Švigelj Franko, Akički Franjo, Košuta Ana, Zigon Franciška v upravo, Klemenc in Ramovž v nadzorni odbor, Zalar Drago, Engelsberger V., Franc Lado, Hrovatin Karel in Velepč Milana v častno razsodišče.

SOKOLSKO DRUŠTVO LITJA-SMARTNO

V nedeljo 15. t. m. ob treh popoldne je polagal obračun svojega letnega dela Sokol Litja-Smartno. V telovadnici Sokolskega doma v Litiji se

je zbralo članstvo obojega spola — polnoštevilno. Obćni zbor je otvoril podstarosta br. Franc Lajovic. Pozdravil je vse sestre in brate in še posebno navzočega zastopnika sresk. načelstva g. Bezelaja in župnega delegata br. Antona Čotarja. Takoj nato je prešel na škofovsko pastirsko pismo in z ogorčenjem obsojal postopanje naših najvišjih cerkvenih krogov (silno ogorčenje je nastalo tudi med zborovalci) in poročal, da je uprava odposlala protestne resolucije na kompetentna mesta. V svojem nadaljnjem poročilu se je spomnil preminulih bratov in sester v tekočem letu, ter poročal delovanje uprave in pozval vse brate in sestre, da gredo v poslovno upravno leto s podvojeno silo za Sokolsko delo.

Sreski zastopnik g. Bezelaj se zahvali za pozdrave, ter stavi za vzgled vzornega — kristalno čistega neumornega sokolskega delavca br. Gangla, l. namestnika staroste Saveza SKJ. Zborovalci potrjujejo z močnim aplavzom.

Društveni tajnik br. Škodnik prečita zapisnik lanskega obćnega zbora, ter poda poročilo o letošnjem delovanju.

Zelo važno je bilo poročilo načelnika br. Taufera. Iz poročila je razvidno, da je povprečno do 250 telovadih. Bil je soustanovitelj Kresniške Sokolske čete, ter vodil telovadbo čete. Ob koncu poročila je pozval vse brate in sestre k pozitivnejšemu delu. Obširno prosvetno poročilo je podal br. Franc Vudič, blagajniško br. Končar, gospodarsko br. Bizjak, statistično br. Zupan, poročilo pripr. odseka je podal br. predsednik odseka.

Iz poročil vseh funkcionarjev je bilo razvidno, da je bilo delovanje društva tudi v minulem letu agilno in uspešno, ter pokazalo lepe uspehe.

Po podanih poročilih se je župni delegat br. Čotar zahvalil vsem funkcionarjem za uspešno in vestno delo. Pozval je vse članstvo, da vstraja v delu, opozoril na letošnje jubilejno leto, opozoril s. načelnico in br. načelnika, da se pripravijo na ta zlet, ker velika in močna udeležba na zletu bode najbolj ovrgla klevete v ravnokar izdanem pastirskem listu na Sokolstvo. Vtrajajte in delajte in bodite zvesti Tyrsevi ideji.

Na to je bila prečitana lista nove uprave, ki bo predložena župni upravi v odobrenje: Starosta br. dr. Turato, podst. br. Lajovic, načelnik br. Taufer, podnač. br. Pestotnik, načelnica sestra Škodnik, blagajnik Končar, statističar br. Juvan, gospodar br. Bizjak.

Člani uprave: br. Kunstler, Pertot, Pečnik, Vozelj, Mešek, Kralj, dr. Grašič, dr. Orel, Ronko, Kolbe. Namestniki: br. Gričar, Skušek, Turk, Jereb, Zajc. Nadzorni odbor: br. Jagodič, Turk Novak. Razsodišče: br. Podboj, Taufer, Lajovic, s. Bizjak.

Po končanih volitvah je bila sprejeta ponovna resolucija o zadevi pastirskega lista, ki bo odposlana župni upravi. Na koncu svojega govora se je podstarosta br. Lajovic spomnil Nj. Vel. Kralja Aleksandra, prvega starešine SKJ Kraljeviča Petra in podstarošino br. Gangla ter je bila skupščina med viharim ovacijami in aplavzom zaključena.

Župa Maribor

SOKOLSKO DRUŠTVO DOLNJA LENDA

Dne 29. januarja bo ob 14. uri daljalo obračun svojega dela Sokolsko društvo Dolnja Lendava. Obćni zbor se bo vršil v risalnici meščanske šole v Dolnji Lendavi.

Okolnosti, pod katerimi se je moralo društvo boriti za svoj razvoj in obstanek, niso postale baš z rožicami. Lendava sama ima največ narodnega življa v uradnosti, vsem od njega je v domačem ljudstvu in vseh okoliških vseh močna zarezka nekdanjega madžarskega gospodstva. Treba je bilo preudarnosti, treba velike sokolske iskrenosti, velike nesebičnosti in poštrevolnosti, da si je Sokol tukaj ob meji napravil gnezdo, ki je in bo varno zavetje vsega narodnega življenja.

Priznavamo, da še ni rod, ki polatava iz tega gnezda, v taki meri sokolski, kot ga zahteva vzor-Sokol. Toda pota našega Sokola so ostala tudi v našem narodno mešanem kraju čista in ravna.

Naloga, ki jih vrši lendavsko manjšinsko Sokolsko društvo, zahtevajo še posebno odličnih sokolskih delavcev, ki vztrajajo v delu tudi v času, ko nastopajo za društvo težke preizkušnje. In ko se je šlo v Lendavi za to, ali dati Sokolskemu društvu pravi polet, ali mu prestrčiti peruti, je članstvo enodušno izbralo za svojega voditelja br. Stanka Šikića, lekarnarja v Dolnji Lendavi. Brat Šikić lahko s ponosom gleda danes na delo v svojem starostovanju. Sokolsko društvo je do potankosti popolno v svojem delovanju.

Delo je v glavnem razdeljeno v tehnični in prosvetni del. Društvo de-

lajo čast popolni telovadni oddelki, ki razpolagajo z močno armado mladine. Akademije, nastopi, tekme privabljajo vedno rekorden obisk. Isto je s prosvetnim delom v društvu. Sokolske gledališke predstave služijo za vzor prireditvam te vrste v kraju. V zadnjem času se je osnoval tudi sokolski orkester, ki bo v društvu nadomestil zadnjo vrzel v njegovem odličnem razmahu.

V vsem tem društvenem razvoju je znal brat starosta dati posameznim voditeljem odskov tisto ambicioznost, katere ravno pogrešajo mnoga društva. Ze s tem si je postavil svetel spomenik v vrsti Sokolov. A dobro se zavedajoč, da dobi Sokol neizpodbitna tla šele za lastnim domom, je usmeril pot v preteklem letu z vso silo tudi v ta pravce. Mnogo je bilo truda — a danes stoji lendavski Sokol pred gradivijo svojega doma. Letno telovadišče s tavbiščem je tu in povrh je dana tudi denarna možnost. Načrti so izgotovljeni. Na sto telovadbe željnega članstva čaka in gleda z zaupanjem, kdaj bodo zapele prve lopate in krampi. Saj mnogi ne morejo verjeti, da je to resnica. Pa ne samo telovadeči, tudi vsi iskreni narodnjaki z zaupanjem gledajo predvsem našega duševnega vodjo, ki je znal s svojim nastopom tudi Lendavo spremeniti v eno samo sokolsko žarišče.

Ko stopamo pred obćni zbor, bo mogel pač vsak, ki je navajen na vsakoletne neiskrenosti, ki lahko zatemnijo idealno sokolsko delo — osramočen povesti oči in se za naprej lotiti pozitivnega sokolskega dela, kakor ga je zahteval brat starosta. V lendavskem Sokolskem društvu danes ni več mesta za tako zvano pozicijo. Dovolj imamo smrtnih sovražnikov in nasprotnikov, zato morajo stati naše lastne vrste kot en mož pripravljene.

SOKOLSKO DRUŠTVO HOČE

Naš Sokol je imel svoj letni obćni zbor v dvorani Sokolskega doma dne 15. t. m. Otvoril ga je starosta br. Plis Anton. V kratkem nagovoru je pozdravil župnega delegata br. Tomažiča, zastopnika razvanske čete, br. Šijanica Ljudevita ter vse navzoče. Zahvalil se je odboru ter vsemu članstvu za delo v preteklem poslovnem letu ter priporočal isto vtrajnost tudi za bodoče. Prečital je nato poslanico SKJ, katero so vželi vsi navzoči z vidnim odobravanjem na znanje.

Iz poročil posameznih funkcionarjev je bilo razvidno agilno društveno delovanje. Imeli smo 6 gledaliških predstav, 1 akademijo, Tyrsevo proslavo, proslavo 1. decembra ter več raznih predavanj. Telovadeče članstvo je sodelovalo pri okrožnem zletu na Tezenu, pri župnem zvezdnem teku, pri okrožnih tekmah v odbojki ter pri župnih lahkoatletskih tekmah. Priborilo si je dvoje župnih prvenstev ter dve diplomi.

Obćni zbor je sprejel resolucijo, s katero najostreje obsoja protidržavno rovarjenje gotovih političnih ljudi ter protisokolsko poslanico katoliškega episkopata.

Društvena uprava je ostala za bodoče leto skoraj neizpremenjena. Na novo je bil izvoljen za načelnika br. Rečnik Ernest, za podnačelnika br. Vodenik Anton ml., za blagajničarko sestra Vaupotič Franja ter za tajnico sestra Plis Stefanija.

Obćni zbor je bil ob izredno lepi udeležbi v najlepšem soglasju zaključen.

SOKOL. ČETA MALA NEDELJA

V nedeljo 8. t. m. ob 15. uri se je vršil ob veliki udeležbi članstva obćni zbor naše čete. Otvoril ga je starosta br. Ivan Čeh s pozdravnim govorom, v katerem je še posebej pozdravil neumornega četnega referenta br. Pušenjaka iz Ljutomer. Nato so sledila poročila posameznih funkcionarjev. Iz poročil je razvidno, da je štela četa koncem leta 1932. 112 članov, 70 m. in ž. dece. Imela je 15 rednih odborovih sej. Delovala je na telovadnem in prosvetnem polju. Priredila je 5 akademij in proslav in 3 telovadne nastope. Člani pa so sodelovali tudi pri tel. nastopih v Ljutomeru, Križevcih in v Gor. Radgoni in se udeležili štafetnega teka. Z lastno godbo na pihala, ki je obenem okrožna godba, je nastopala doma in pri tel. nastopih br. društev v okrožju. Iz blagajnikovega poročila je razvidno, da ima mlada sokolska četa, ki je bila ustanovljena šele pred enim letom, kljub temu, da si je nabavila nov drog, bradljo in blazino ter še druge potrebščine, nad 700 Din čistega dobička.

Ob sklepu obćnega zbora je brat starosta pozival vse k vtrajnemu delu v čim večji razmah in procvit čete.

Župa Mostar

SOKOLSKA ČETA ORAŠAC I ZATON KOD DUBROVNIKA

Dana 18. decembra 1932 Sokolska četa Orašac sa svojom muzikom priredila je izlet u Zaton, jer je toga dana

Sokolska četa u Zatonu slavila proslavu Ujedinjenja. Treba se diviti braći iz Orašca, koja po celi dan obavljaju svoj teški posao oko zemljoradnje, a na večer uče glazbu u sokolani i za pola godine učenja oni su svojom jakom voljom, marljivošću i požrtvovnošću doterali da dobro sviraju nekoliko koračnica. Glazbu je pričekalo članstvo Sokolske čete u Zatonu i oslovio je biranim rečima brat starešina Marko Miloš uz poklike Nj. Vel., Sokolstvu, Jugoslaviji i uz sviranje narodne himne.

Četa je u Zatonu proslavila na dostojan način naš najveći sokolski narodni praznik, te je brat prosvetar kap. Ljubo Vodnica zanosićem rečima oertao važnost akta narodnog Ujedinjenja. Dvojica naraštajaca su recitala »Ostajte ovde« i »Zdravo Jugoslavijo« a pozorišna sekcija čete odigrala je dva komada: »Braćne ponude« i »Analfabeta«. Čitav aranžman ove zabave proveo je zauzetni i uzorni brat Vodnica. Naroda je bila skoro puna sokolska dvorana, oko 250 posetilaca, koji su najvećim oduševljenjem i odobravanjem popratili precizno izvedene pojedine točke.

Sokolske čete u Orašcu i Zatonu su dve najuzornije čete Sokolskog društva Dubrovnik i njihov rad na zavidnoj kulturnoj visini. U Zatonu je glazba oduševila sve meštane, te se svaki natecao ko će bolje primiti i poštiti glazbare, a u fond sokolske čete Orašac za glazbu sabrano je ovom zgodom u Zatonu 1200 Din. Doprinela su sledeća braća: Ivo Njirić Gogica 500 Din, Nikola Miloš pok. Andrije 100 Din, Marko Miloš 100 Din, Ivo Miloš pok. Luke 50 Din, Ilija Njirić Stjepanov 50 Din, I. Lonza pok. Pava 50 Din, Bernard Njirić 50 Din, Miho Puljizević pok. Vicka 30 Din, Nikola Miloš pok. Marina 30 Din, Lukša Gogze 30 Din, Miho Matković pok. Vicka 20 Din, Pavo Vodnica pok. Iva 20 Din, Urela Jovo 20 Din, Niko Viočić 20 Din, Josip Lonza pok. Jakoba 20 Din, Filip Vuga 10 Din i Sokolska četa Zaton 100 Din.

Rad ovih četa je od velike koristi po naša sela, jer širi prosvetu, ljubav u narodu, budi narodnu svest, oduševljenje, poštrevolnost, patriotizam i stvarna čelične karaktere.

Župa Niš

POLOŽILI DRUŠTVENI PREDNJAČKI ISPIT

Pred komisijom, koja je bila sastavljena od župe, i u prisustvu župskog načelnika brata Putnikovića položili su 31. decembra 1932 god. društveni prednjački ispit sledeća braća: Milutin Jovanović, Vi. Milosavljević (Sok. dr. Boļevac), Vasilije Jeršov (Sok. dr. Bor. Ruski otek), Vasilije Grigoraš, Avgust Jerebičnik, Živojin Stojković (Sok. četa Vrska Čuka), Aleksa Ilić, Zdravko Jovanović, Nikola Nikolić (Sok. četa V. Izvor), Velemir Ilić, Vučko Rajković (Sok. četa Grljan), Ratimir Žikić, Radivoje Stojanović (Sok. četa Zvezdan), Toma Petrović, Vidoje Stanković (Sok. četa Lenovac), Vladimir Rašković (Sok. četa Rgotina), Borislav Živanović (Sok. četa Rujiste), Adam Radojčević (Sok. četa Mirovo), Radojica Milošević (Sok. četa G. Zunući), Milivoje Ilić (Sok. četa Plamenica).

SOKOLSKO DRUŠTVO ZAJEČAR

8. januara t. g. održala je Sokolska četa Zvezdan godišnju skupštinu u prisustvu izaslanika matičnog društva brata Ščeglova.

U 9 časova skupili su se u sali ovdašnje Potrošačke zadruge svi članovi čete. Posle otvorenja skupštine, koju je otvorio starešina br. Lekić, pročitala je poslanica bratskog Saveza, a zatim je po kratkom govoru brata Ščeglova pročitan izveštaj o radu u prošlog godini, koji je primljen bez primedbe.

Aklamacijom je izabrana nova uprava, koja je sastavljena ovako: starešina br. Lekić, zamenik br. V. Stojanović, načelnik br. R. Stojanović, prosvetar br. A. Popović, tajnik br. R. Žikić, blagajnik br. L. Nesić, revizori br. Simić i br. Manojlović.

U 10 i 30 zaključio je br. Lekić skupštinu.

Župa Novi Sad

SOKOLSKO DRUŠTVO SIRIG Godišnja skupština

U petak 6. o. m. održalo je Sokolsko društvo Sirig i redovnu godišnju skupštinu, na kojoj su učestvovali skoro svi članovi društva.

Skupštinu je otvorio, uz prigodan govor, starešina brat Đorđe Šparavalo, te je zatim pročitao telegram upućen starešini Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije Nj. V. Prestolonasledniku Petru. Posle čitanja telegrama data je reč društvnom načelniku, koji je podneo izveštaj o tehničkom radu društva u prošlog godini.

U ime prosvetnog odbora podneo je izveštaj brat prosvetar Kosta Vuković, koji među ostalim kaže: da je i u ovome pravcu postignut vrlo lep uspeh, pored obaveznih predavanja i govora pred vrstom društvo je priredilo i 4 zabave, osim toga osnovalo je čitaonicu i snabdelo je sa 328 primeraka o labranih knjiga. Predavanja i akademija održato je preko 30 osim toga priredena su i 3 predavanja s projekcijama.

Posle referata brata prosvetara, podneo je izveštaj o stanju blagajne društveni blagajnik.

Zatim br. Pero Vulić, kao stastističar društva, podnosi svoj izveštaj o brojnom stanju članstva i kaže da je kretanje članstva u prošlog godini bilo ovako: Prilikom osnivanja društva upisalo se 40 članova, zatim da su se prijavljivali članovi tokom svakog meseca i na kraju godine da društvo ima 80 članova odraslih, 36 članova muškog podmlatka i 40 članica ženskog podmlatka.

Iza ovoga podneli su i svi drugi društveni funkcioneri svoje izveštaje, koje je skupština sa zadovoljstvom primila na znanje i odobrenje.

Na koncu skupštine kao zadnja točka dnevnog reda bio je predlog župi za imenovanje uprave.

Skupština jednoglasno s malim izuzetkom ponovno je predložila staru upravu.

Župa Osijek

NATEČAJ

Sokolska župa Osijek raspisuje natečaj za mesto župskog prednjača, kojemu bi bila dužnost da potpomaže tehnički rad u župi po uputama načelnika župe — a naročito, da samostalno vodi župske, okružne i društvene prednjačke tečajeve.

Braća, koja na to mesto reflektiraju, neka se pismenom ponudom obrate na upravu Sokolske župe Osijek. U ponudi neka bude kratak životopis s naznakom starosti, školske naobrazbe i dosadašnjeg zanimanja. Ponudi treba priklopiti prepise dokumenata iz kojih će se moći razabrati:

a) da je reflektant član jednog društva SSKJ;

b) da ima župski prednjački ispit;

c) koju sokolsku spremu osim toga ima, a naročito, ima li već praksu u vođenju prednjačkih tečajeva.

S mestom je spojena mesečna plaća od 1200 Din, a kod održavanja tečajeva i kod pregleda jedinica još i besplatna stan i hrana.

Prijave prima uprava Sokolske župe Osijek — Županijska ulica br. 4 do 31. januara 1933. Zdravo!

Uprava župe

Župa Sarajevo

SOKOLSKO DRUŠTVO BUGOJNO

Danas je održana skupština Sokolskog društva Bugojno, kojoj su prisustvovali gotovo svi članovi. Starešina društva br. Sadiković u svom iscrpivom referatu prikazao je rad društva u minuloj godini istaknuvši mnoge poteškoće na koje je uprava u izvođenju svojega programa nailazila. S naročitim je simpatijama primljen izveštaj o proširenju sokolskog delovanja na sela i osnutku sokolskih četa u Kupresu, Gornjem Vakufu i Malovanu. Nadalje je spomenuo nemile slučajeve, koji bole i stvaljaju u brigu svakog Sokola i istinskog prijatelja našeg narodnog i državnog jedinstva, a to su famozne punktacije i poslednja poslanica Episkopata rimokatoličke crkve, u kojoj se na besprimerno neukusan način prikazuje Sokolstvo kao neka ateistička organizacija. Na predlog starešine skupština jednoglasno zaključuje, da se pošalju protestni brzojavi Savezu Sokola kraljevine Jugoslavije i Predsedništvu vlade.

Potom su pojedini funkcioneri podneli izveštaje o tehničkom i prosvetnom radu i finansijskom stanju društva. Iz svih izveštaja se vidi, da je društvo u minuloj godini pokazalo primerne rezultate i da rad uprave zaslužuje svako priznanje.

Prešlo se na izbor nove uprave. Kandidacioni odbor podneo je listu, koju je skupština jednoglasno primila. Predlog za novu upravu glasi: starešina Sadiković, sreski veterinar; zamenik starešine Gojko Praljak; tajnik Anto Banušić; načelnik Ljutovid Šandrak; zamenici Ibrahim Karadžić i Vinko Leskovec; načelnica Sulaja Smilja; zamenica Topić Lepa; prosvetar ing. Nikšić; odbornici: Stanko Čurić, Mehmed Mlaćo, Branko Mijatović,

lv. Brunčič pleskar in ličar

se toplo priporoča vsem cenj. naročnikom. — Delo solidno! — Cene zmerni!

TELEFON LI. 3476

Ljubljana Kolodvorska ulica 23

Derde Kisić Stojanov, Simo Trifković, Anton Havič; zamjenici: Mehmed Mutevlić, Simo Sandić, Jovo Gvozdenović, Stanko Durasović, Ahmet Idrizbegović, Emil Havranek, Ilija Banjanin, Nadzorni odbor: dr. Vaso Popović, Hajdar Rustempašić ef., Anto Misilo; zamjenici: ing. Albert Metz, Mijo Lukić, Ibrahim Hadžiahmetović. Sud časti: Vindakijević, star. suda, Simo Trifković, poreski inspektor, Radojka Topić, Ibrahim Ljutović, sreski sudija, Jure Palčić, šef katastra; zamjenici dr. Vaso Popović, Anton Misilo, Mehmed Mutevlić, Derde Kisić, Mijo Lukić.

U eventualijama uzeo je reč brat Janjić Dušan i izrazio svoje priznanje prošloj upravi na njezinom intenzivnom i plodnom radu požalivši svoje pesimističke prognoze na prošlogodišnjoj skupštini.

Sokolska četa u Gornjem Vakufu imala je također skupštinu na kojoj je izabrana stara uprava s izmenom starešine. Za novog starešinu je predložen brat Kolarević.

SOKOLSKO DRUŠTVO FOJNICA

Sokolsko društvo Fojnica održalo je svoju redovnu godišnju skupštinu na dan 5. januara 1933 god., kojoj je prisustvovalo 85 članova i članica.

Skupštinu je otvorio dosadašnji brat potstarešina Riko Vrička, pozdravljajući sve prisutne i zahvaljujući se na takovom odazivu; pozdravio je također i starešinu Jugosl. Sokola Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra, na što je nastalo burno klicanje. »Da živi Nj. Vis. P. Petar«. Uz to je pozdravio sreskog načelnika Vojislava Gajića, kao izaslanika vlasti, i brata Vladu Juvana, kao župskog izaslanika. Nakon toga održao je patriotski govor, kojim je svakom točno dokazao, što je Soko i koja su njegova načela, preporučujući bolji uspeh u novoj godini.

Predsednik skupštine brat Vričko, potstarešina, dao je reč pojedinih referentima, koji su izneli detaljne godišnje izveštaje o svome delovanju. Svi izveštaji, koji su podučeni od pojedinih referentata, bili su takvi, da su dali točne podatke o boljem progresu sokolskog društva, pa su jednoglasno odobreni od skupštine. Posle toga nadzorni odbor dao je razrešnicu starom odboru. Nakon toga je održao prigodni govor brat Vlado Juvana, izaslanik župe Sarajeva. Govor brata Juvana pobudio je još veću sokolsku misao kod skupštinarata, koji su oduševljeno aplaudirali pri svršetku govora. Zatim je predsednik skupštine dao prekid skupštine na 15 minuta radi sporazuma biranja novog odbora. Nakon toga vremena primljen je izabrani sledeći odbor i to:

starosta br. Riko Vrička, zamjenik br. Mustafa Mustajbegović, predsednik PO br. Josip Bjelobrk, načelnik br. Velimir Obrenović, zamjenik br. Mehmed Salihagić, II zamjenik br. Milan Dukić. Odbornici: br. Devdet Hodžić, br. Juraj Fuks, br. Ahmet Rezaković, br. Josip Trogranić, s. Marica Trogranić, br. Anđelko Damjanović, br. Muhamed Salihagić, br. Marijan Dragičević, br. dr. Husein Raljević, br. Boško Milešević.

Revizori br. Vojislav Gajić, br. Josip Borović, br. Derviš Zijadić. Čitav tok skupštine bio je u potpunosti jednoglasnosti i sokolskom oduševljenju i time dao dobar oslonac pozitivnom radu novog odbora u novoj 1933 godini.

Župa Skoplje

POLOŽILI ŽUPSKI PREDNJAČKI ISPIT

U danima 5, 6 i 7. novembra 1932 godine održani su pri načelniku župe Skoplje ispiti za župske prednjače: Ispite su polagali sledeća braća i sestre: Radovan Jovanović (Kavadar), Borko Bogojević (Skoplje-mat.), Nikola Stavrčić (Ohrid), Dimitrije Najo, Jovanović (Prilen), Monko Jeftimović (Stip), Čirilo Dimitrijević (Bitoli), Petar Trajković (Bitoli), Cvetan Damević (Bitoli), Vojislav Bordević (Skoplje-mat.), Panajot Polenković (Skoplje-mat.), Milorad Vukosavljević (Skoplje-matica), Rusa Vučidolac (Skoplje-mat.), Milica Jovanović (Skoplje-matica) i Pavlinka Gičević (Stip).

Sva gore imenovana braća i sestre su položili ove ispite s uspehom: sposoban za župskog prednjača.

Župa Split

SOKOLSKO DRUŠTVO MILNA

Glavna godišnja skupština

Dne 8. tek. m. održana je glavna godišnja skupština našeg Sokolskog društva na kojoj se je našlo okupljeno oko 80 članova i članica. Skupštinu je otvorio brat starešina Juraj Gučić pozdravivši prisutne; seća se pokojne braće našto skupština ustaje i kliče »Slava«. Spominje rodoljubni rad naše braće iseljenika, koji su uvelike doprineli napretku našeg društva i svojim patriotskim radom stekli glas uzor Jugoslavena. Svi prisutni ustaju i kliče: »Živeli naši iseljenici! Osvrće se zatim na poslanicu katoličkog episkopa,

pata. Prosveduje protiv ovakovog ubacivanja smutnje i razdora u naš narod.

Prelazi zatim na izveštaj o radu kroz 1932 godinu iz kojega se može zaključiti da je uprava uz saradnju članova u 1932 godini časno i uspešno izvršila teški zadatak.

Zatim su pojedini društveni funkcioneri podneli svoje iscrpljive izveštaje. Iz izveštaja načelnika br. Luke Bonačića moglo se je zaključiti da je tehnički rad bio zadovoljujući. Brojno stanje kategorija u — porastu — također zadovoljujuće. Statistike i ostalo vođeno u redu. Iz kratkog i jezgrovitog izveštaja sestre prosvetarke učiteljice Vitić mogao se je zaključiti pohvalan rad. Ona izveštava, da je odmah po preuzimanju dužnosti obrazovala Prosvetni odbor i tako udarila temelj sistematskom prosvetnom radu. Kroz godinu je bilo osam predavanja, osam nagovora pred vrstom, pet pozorišnih predstava i nekoliko sporednih zabava. Društvo ima svoju knjižnicu, društvenu čitaonicu u kojoj članovi imaju na raspolaganju tolike novine i časopise. Društvena glazba priredila je više uspešnih koncerata i u svim našim zabavama i priredbama stvarala takovo raspoloženje kakovo se bez glazbe ne da ni zamisliti. Glazbari su vrsni i disciplinovani. Sokolska diletantska družina također agilno radi; sada se priprema za davanje nove predstave »Zulumčare« od M. Corovića. Na Sokolskoj izložbi u Beogradu bio je izložen društveni članski i naraštajski barjak i nekoliko ostalih predmeta. Izveštaji slani su redovito župi. Tajnik izveštava da je administracija vođena u najboljem redu. Iz izveštaja brata blagajnika File Suzana videlo se je da se je društvenim finansijama upravljalo uredno, rukovodeći se štednjom, što je izveštaj braće revizora posvedočilo.

Opazila se žalosna činjenica da nekoji članovi, po svom uverenju dobri Sokoli nemaju smisla za izvršavanje obaveze plaćanja članarine, iako da je ova srazmerno veoma visoka, što u glavnom onemogućuje izvršenje društvene obaveze prema bratu, župi i Savezu.

Posle izveštaja sledila je jednoglasna odlučnica upravi, a za tim se prešlo izboru nove uprave. U savršenom redu jednoglasno je izabran starešinom brat Ivo Filipić, zamjenikom brat Mate B. Dorić, tajnikom sestra Lucija Vitić, prosvetarom brat Frano Trebotić. Prednjački zbor predložio je za načelnika brata Nikolu Mladinčića, agilnog predjaka i za njegovog zamjenika dosadašnjeg načelnika Luku Bonačića. U izboru su učestvovali svi dobri Sokoli, poznati sa svog sokolskog rada.

Starešina je potom pozdravio izbor nove uprave, čestitao novoizabranom starešini I. Filipiću, koji je odgovorio obećanjem, da će sve sile uložiti za daljnji napredak društva. Zatim starešina brat J. Gučić zahvalio je članovima na saradnji i zaključio skupštinu.

Župa Sušak - Rijeka

SOKOLSKO DRUŠTVO KASTAV

Glavna godišnja skupština

Naše je Sokolsko društvo održalo dne 7. januara o. g. u svome domu III redovitu glavnu skupštinu. Na toj skupštini pojedina bh. društveni funkcioneri podali su svoje iscrpne izveštaje o radu društva u minuljoj godini.

Skupštinu je otvorio prozdravnim govorom starešina br. Ferdo Karlavariš i pročitao ovogodišnju poslanicu br. Saveza.

Tajnički izveštaj podneo je br. Stjepan Crnković iz koga se razabire snažan rad društva uopće u minuljoj godini. Blagajnički izveštaj podneo je br. Josip Haramija. O radu prosvetnog odbora podneo je izveštaj br. Marijan Buzdon. Iz toga izveštaja proizlazi da je društvo održalo: predavanja 32, nagovora 43, predavanja uz film 10, društvenih večeri 18, pozorišnih predstava 6, igranki 4, akademije 2, svečane proslave 2, izleta 4 i no. 4. Listova društvo prima: Glasnika 9, Soko 8, Sokolija 7. Naše radosti 25, Soko na Jadranu 3.

Društvo je sudelovalo kod raznih priredbi i proslava bratskog društva Zamet i Marinić. Sudelovalo je kod raznih proslava Jugoslovenske maticice, Crlenoga krsta, Učiteljske škole i Radničkoga i potpornog društva udruge sv. Mihovila iz Rubeša. Upriličilo je proslavu 84. rođendana najvećeg sina naše Istre, nastanjenog brata prof. Vjekoslava Spinčića.

Društvo ima pevačku, tamburašku i dramsku sekciju i orkestar. Sve sekcije pokazale su prošle godine svestranost i žilavi rad, što ide zaslugu br. prosvetara i br. Stanku Jurdanu, kapelniku.

Načelniki izveštaj podneo je br. Ivo Dukić. Društvo broji vežbača: članova 16, članica 29, muškog naraštaja 26, ženskog naraštaja 27, muške dece 32, ženske dece 30.

Izveštaj matičara podneo je brat Vjekoslav Rubeša, koji je tik pred glavnu skupštinu premešten iz Kastva u Alan-zaselak na Velebitu, a koji je za vreme božićnih praznika došao u našu sredinu. Društvo ima 283 pripadnika.

Izveštaj gospodara i knjižničara podneo je br. Bruno Jurinčić. Društvo poseduje svoj dom.

Zatim je Josip Fran u ime revizionog odbora podneo izveštaj na temelju kojeg je glavna skupština podelila razrešnicu starome odboru.

Pre biranja novog upravnog odbora uzeo je reč br. Josip Ribarić, direktor Učiteljske škole. Izazvani tim govorom dali su potrebna objašnjenja, kako da se radi i kako da se unapred poradi na jačanju Sokolstva u našem kraju i na samoj državnoj granici br. starešina Karlavariš i br. načelnik Dukić.

Zatim se prešlo na biranje novog upravnog odbora za godinu 1933. U izboru birana su sledeća braća i sestre:

Starešina br. Ferdo Karlavariš, trgovac, zamjenik starešine Josip Fran, posrednik iz Beliči, prosvetlar Marijan Buzdon, nastavnik Grad. škole, načelnik Dragan Sekulić, opć. činovnik, zamjenik načelnika Branko Grošman, učitelj, kandidat, načelnica — zam. načelnice Valerieje Buzdon, domaća, tajnik Rude Paškvan, opć. tajnik, blagajnik Josip Haramija, opć. blagajnik. — Odbornici: Bruno Jurinčić, upr. Osnovne škole, dr. Kajetan Dabović, zdravstveni savetnik, Stjepan Crnković, opć. tajnik, Dukić Ivo, učitelj, Ivan Dukić, limar, Anton Dukić, zidar (barjaktar), Stanko Jurdana, nastavnik muzike i File-Ivan Rubeša, kovač. — Zamjenici: Matko Lukež, činovnik sreza, Mara Buzdon, učiteljica, Mara Jelovica, domaćica, Sava Grbac, švelja, Anton Dukić, župan, Mate Blečić, kovač, Valentin Bačić, pošt. zvan. i Ivan Dukić, posrednik. — Revizori: Matija Cucančić, opć. načelnik, Lovro Drašević, sudb. kanc. i Josip Marot, učitelj. — Zamjenici: dr. Franjo Jelušić, advokat, Svetko Kancijanić, brijač i Elvira Lukež, domaćica. — Časni sud: Franc Rubeša, učitelj u m. Ljudevit Jelušić, trgovac i Edo Burger, učitelj. — Zamjenici: Ante Mrak, sudb. čin., Lovro Drašević, sudb. čin. i Anton Cković, učitelj. I. D.

Župa Šibenik - Zadar

SOKOLSKO DRUŠTVO BETINA

Dne 15. o. m. okupili su se u svečano uređenoj dvorani Sokolskog društva svi članovi i veliki broj pučanstva da podignu glas protesta protiv samovoljnih punktacija naših prvaka, besporednih političara i protiv protusokolskog istupa katoličkog episkopata. Svi prisutni ogorčeno su klicali protiv tim neprijateljima.

Sa zboru su poslani brozjavke sledeće sadržine predsedniku vlade i Savezu Sokola: »Naše društva stupa s pešinstvom ogorčeno zajednim postupcima unutrašnjih crnih neprijatelja Jugoslavije i Sokolstva grči pesnice u znak protesta, a zbija se u još čvršće radove kličući da živi Kralj i Jugoslavija«.

Na zboru je govorilo više govornika. Zahtevalo se i da se izade u povorci kroz selo, ali se odustalo radi rane vremena, već je masa ostala u prestonjoj dvorani pevajući rodoljubne pesme i kličući da živi Kralj Aleksandar i Jugoslavija.

SOKOLSKA ČETA U KALIMA

Sokolska četa u Kalima održala je svoju godišnju skupštinu na Novu godinu, kojoj je prisustvovala većina članstva. Starešina je najpre pozvao braću da Nj. V. Kralju i Prestolonasledniku kliknu troklatni »Zdravo«.

Posle toga poziva braću na što intenzivniji rad ovde nadomak Zadra, koji, što možemo i sami videti, nastoji svim sredstvima da zagospodari našom lepom obalom, čemu se moramo suprotstaviti živim sokolskim pregnućem. Iza toga je izabrana nova uprava. Kao starešina je izabran ponovno B. Valjin, kao potstarešina S. Mišlov, kao tajnik J. Babić, blagajnik S. Kolega, načelnik V. Ivoš i prosvetlar Z. Žgur.

SOKOLSKA ČETA ZABLAČE

6. ov. mes. Sokolska četa u Zablacu održala je svoju glavnu godišnju skupštinu. Br. starosta Josip Grandić otvorio je skupštinu s poklikom Nj. Vel. Kralju Aleksandru i Nj. Vis. Prestolonasledniku Petru, a zatim u lepom govoru izneo kulturno-nacionalno napredovanje sela Zablaca, koje ima svoje žarište u Sokol. četi.

Pozvao je prisutne da ustraju u radu, pa će primorsko selo Zablaca ostati i čvrsta klisura na braniku otadžbine.

Br. načelnik Ive Antolov pročitao je izveštaj o radu Sokola. Pohvalio je zrelo shvatanje sokolske ideje kod članova, koji hoće discipline, sloge i aktivnosti u radu.

U novoj godini zaželeo je braći mnogo sreće i uspeha. Rekao je prisutnima da živim radom — Sokolska četa Zablaca — dostojno i časno izvojište i ove godine na Kosovu Polju (dalmat.) na Vidov dan pobeđu, pa će pored ručne lekarne, koju je dobila prošle godine na takmičenju — ove godine — osvojiti najveće svetinju — sokol. zastavu.

Br. prosvetlar Vlada T. Čolović, uprav. škole, u govoru s ponosom je

istaknuo veliku volju i nastojanje braće da saraduju na prosvetivanju.

Zavidni rezultati na sokol. akademijama — postignuti su poštivovnim, zajedničkim radom svih članova.

Posle referisanja ostalih funkcionera prešlo se na biranje nove uprave. Birana su braća: starešina Josip Grgas; zam. star. Jakov Grgas; načelnik Ive Antolov; zam. načel. Bruno Grgas; načelnica Lucija Marki, učiteljica.

Župa Tuzla

OTVORENJE SOKOLSKOG DOMA KRALJA ALEKSANDRA I U TUZLI

17. decembra 1932 godine, na rođendan Nj. Vel. Kralja bilo je svečano otvorenje Sokolskog doma u Tuzli. To je bilo neviđeno sokolsko slavlje, sjajan dokaz visoke sokolske svesti grada Tuzle.

Zemljište za gradnju doma dala je Srpskopравoslavna crkvena opština, a nacrt za dom izradio je gosp. Ivan Mukahim, građevni preduzimač. Gradnja doma je stajala preko milion dinara. Dom raspolaže s mnogim prostorijama, u koje će se smestiti pored tuzlanskog Sokolskog društva i Sokolska župa Tuzla. U velikoj dvorani na-

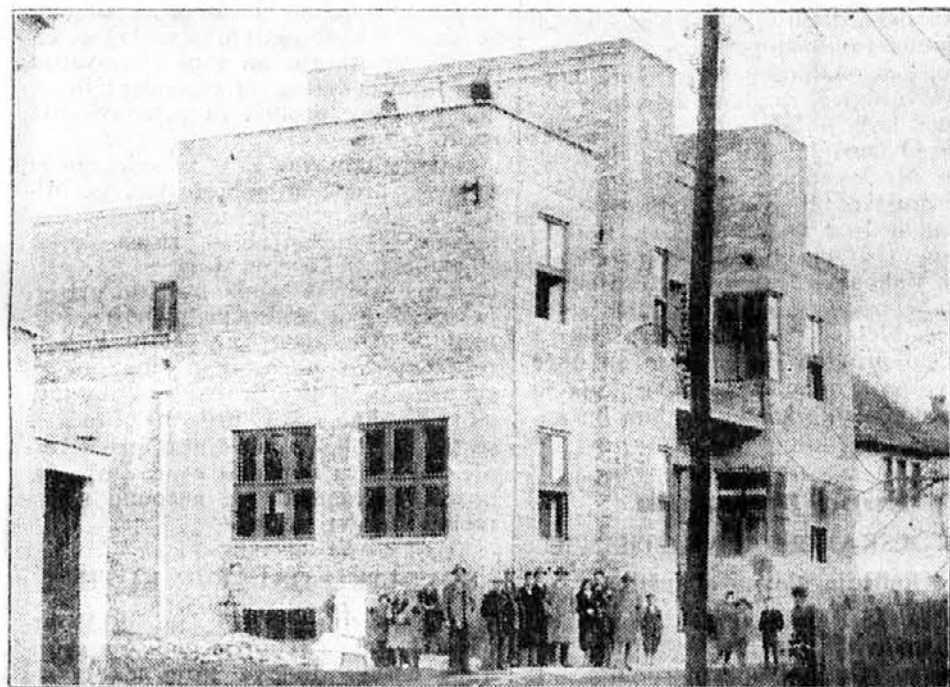
ca; tajnik Marinko Matura; prosvetlar Vlad T. Čolović, uprav. škole; blagajnik Ive Dadić; pročel. dilet. sekcije Mate Leon; revizori Ive Grgas, Bare Ljubić.

Br. starosta zahvalio se u svoje ime i upravnog odbora — na poverenju koje je iskazala skupština. Ista je zaključena s poklicima Nj. Vel. Kralju Aleksandru, Nj. Vis. Prestolonasledniku Petru i Jugoslaviji.

vežbe održavale u ovdajšnjoj gimnaziji i u jednoj maloj zgradi u gimnazijskom dvorištu. Pošto ni to nije odgovaralo potrebama Sokolskog društva, to se je sve više osećala potreba za gradnjom jednog vlastitog doma.

Tako je nastala akcija za prikupljanje priloga za izgradnju doma. Inicijativu za to preuzeo je brat starešina Nikifor Todić, još godine 1928. Odziv je bio odličan i pored današnjih teških prilika. Priloge su dali:

Tuzlanska gradska opština 300.000 Din, Uprava Drinske banovine 60.000 Din, Solvay, tvornica amonijake sode 35.000 Din, Fischl, tvornica spirita, 15.000 Din, Miro Stajčić, trgovac, 10.000 Din, br. Pero Štokanović,

Sokolski dom Kralja Aleksandra u Tuzli

lazi se balkon i prostrana pozornica za četrdeset vežbača s muškom i ženskom garderobom za presvlačenje na pozornici. Zatim se nalaze u domu prostorije za društvenu i župsku kancelariju, čitaonica, knjižnica, muška i ženska garderoba s tuševima i univa-onicama, jedno veliko pretsooblje, zdravljak, stan za upravnika doma, stan za poslužitelja doma i soba za kino-aparat. U suterenu nalaze se prostorije za centralno grejanje i podrum. Dom je izrađen u modernom stilu s ravnim krovovima (terasama) za sunčanje na koje su izvedeni i tuševi. — Iza zgrade doma nalazi se prostrano moderno letnje vežbalište.

Oko gradnje doma najviše truda je uložio dugogodišnji starešina tuzlanskog Sokola, brat Nikifor Todić, ovdajšnji sudija. On se je za ove poslednje četiri godine sasvim posvetio izgradnji ovoga doma, jer je to bio davnajšnji san tuzlanskog Sokolstva. Neumoran u svome nastojanju, on je danju i noću lično nadgledao radove, koji su se forsirano izvodili s obzirom na podmaklo godišnje doba. Upravo niko nije ni verovao u mogućnost dovršenja gradnje u tako kratkom razmaku vremena. Da je ipak dovršena zgrada ima se zahvaliti preduzimljivosti i istrajnosti dličnog brata starešine i njegove desne ruke, brata Večeslava Richtera. Brat Richter, sadašnji upravnik Sokolskog doma i dugogodišnji zamjenik starešine ovoga društva, agilna sokolski radnik, apsolutno saveznog tečaja za pozorište lutaka, već dve godine uspešno upravlja ovdajšnjim pozorištem od sedamdeset lutaka, koje on lično s razumevanjem i velikom veštinom izrađuje.

Br. Ante Matković, profesor crtanja ovdajšnje gimnazije, poznati vajar, izradio je i poklonio ovome društvu veliku bistu Njg. Veličanstva kralja Aleksandra Prvog. Br. Kristijan Kreković, akademski slikar, izradio je i poklonio sliku Njg. kralj. Vis. Prestolonaslednika Petra. Br. Franjo Leder, akademski slikar, izvajao je pojedine ukrase i reljefe Tirša i Fignera. Br. Branko Jovanović, gruntničar, izradio je u gipsu izvesne dekoracije u velikoj dvorani.

Tuzla je centar Posavsko-podrin-skog Sokolstva, najstarije Sokolsko društvo u ovim krajevima, osnovano još god. 1906. Ono je u Bosni prvo primilo naziv »Sokol«. Dotadnja društva zvala su se »gimnastičkim« i nosila su razna viteška imena. Tuzlanski Soko najviše su zadužili svojim radom i svoj život za nj položili bivši starešina Srpskog Sokola u Tuzli, Miško Jovanović, i bivši tajnik istog društva Veljko Čubrilo, obojica obešeni 1915 godine. Tako su se oni tim svojim žrtvama svrstali u naše nacionalne i sok. heroje.

Ranije se vežbalo u jednoj staroj kući pravoslavne crkve. Ta je kuća porušena posle oslobodenja. Posle su se

rentijer, 10.000 Din, br. Dordo Kanazarević 10.000 Din, br. Svetozar Čalić 10.000 Din, br. Milan Popić 10.000 Din, br. Pera Živković, bivši predsednik vlade, 5.000 Din. Sve ostale priloge dalo je građanstvo grada Tuzle.

Sama svečanost otvorenja bila je vanredno posećena. Glavna dvorana i sporedne prostorije bile su dupkom pune, a mnogo sveta ostalo je u hodnicima ne mogavši dobiti mesta.

Njg. Veličanstvo Kralja zastupao je pukovnik Rudolf Sobota, komandant Tuzlanskog vojnog okruga. Ministra za fizičko vaspitanje zastupao je g. Milan Petrović, načelnik odeljenja u tom ministarstvu. Ministra prosvete zastupao je br. Dordo Vasković, direktor realne gimnazije, a bana Drinske banovine br. Dordo Čvetković, okružni inspektor u Tuzli. Savez Sokola kraljevine Jugoslavije zastupao je brat Stevan Zakula, prosvetni inspektor u miru.

Prepodnevna svečanost otvorenja doma počela je pozdravnim govorom br. starešine, Nikifora Todića. U prvom redu govornik se je zahvalio Njg. Veličanstvu na visokoj pažnji, a isto tako i ostalim velikodostojnicima. Govoreći o istorijatu preratnog Sokolstva, istakao je velike zasluge za osnivanje i rasprostriranje Srpskog Sokola u Tuzli i u Podrinju, brata Stevana Zakule, nekadašnjeg profesora, sada izaslanika Saveza Sok. kralj. Jugoslavije. Br. Muradbeg Zaimović, predsednik opštine, u svom govoru zahvalio se bratu starešini na njegovoj poštivovanosti. Zatim je brat Vasković, direktor gimnazije, pozvao rodoljubivu omladinu da stupi u sokolske redove. Vrlo je burno pozdravljen govor izaslanika Ministra za fizičko vaspitanje, načel. br. Milana Petrovića, koji je pozdravio nacionalnu svest Tuzle i izrazio svoje veliko zadovoljstvo nad postignutim uspesima i širenjem telesne i duševne kulture naše omladine. Zatim je brat Stevan Zakula održao sjajan govor, oživivši junačke uspomene tuzlanskih Sokola i pobornika za narodno oslobođenje. Posle toga, Kraljev izaslanik pozdravio je starešinu, brata N. Todića, i čestitao mu ispred Njg. Veličanstva na ostvarenju ovog velikog dela.

Posle govora izveden je koncertni program, a na završetku svečanosti bilo je posluženo gostiju zakuskom. U podne, na intimnom ručku, palo je nekoliko srdačnih zdravica, a govori braće Zakule i Petrovića ganuli su prisutne do suza. U večer bila je svečana sokolska akademija s rekordnom posetom. Svih deset tačaka izvedeno je s najlepšim uspehom. Moralni i materijalni efekat bio je odličan. — R. U.

SOKOLSKA ČETA OSJEČANI-DOBOJ

Ostvareujući svoj program Sokol. četa Osječani priredila je dne 8. ov. mes. svojom božićnu zabavu, koja je

odlično uspešno kako u moralnom, tako i u materijalnom pogledu.

Program je bio sledeći: 1) Sokolski cilj i težnje; predavanje održala sestra Ant. Hovnik, koja je na koncu pozdravila Nj. Vel. Kralja i Nj. Vis. Prestolonaslednika. Oduševljeni sokolski »Zdravo!« gromko je odjekivao salom. 2) Deklamacije: »Na Božić«, »Mali Sokoli« i »Otađbino moja mila«, deklamirala su sokolska deca. 3) »Vežbe s puškama« izvodili su naraštaji. 4) »Proste vežbe« i »Telovežbeni recitaciju« izvela su sokolska muška deca.

Sve ove tačke izvedene su veoma lepo i precizno. Osobito je izvedena tačka »Telovežbena recitacija«, koju je publika oduševljeno nagradila pljeskom. Za izvedbu dečijih tačaka moramo odati priznanje sestri V. Dimić.

Posle ovoga diletanti čete odigrali su pozorišni komad »Jazavac pred sudom« od P. Kocića na sveopšte zadovoljstvo i priznanje prisutnih. Brat Mišić u ulozi Davida bio je jedinstven. Sokolska četa je i ovom priredbom dala dokaz visoke jugoslovenske i sokolske svesti. — D.č.

Župa Vel. Bečkerek

SOKOLSKO DRUŠTVO BAŠAID

Sokolsko društvo Bašaid proslavilo je 8. januara o. g. stogodišnjicu rođenja velikog nacionalnog pesnika Đure Jakšića. Uveče je priredena zabava s igrankom, koja je bila odlično posećena.

1) O Đuri Jakšiću govorio je brat Milan N. Jovanović, starešina Sokolskog društva; 2) »Padajte braćo«, recitovao je brat Dejan Jankov. 3) »Na Liparu« i »Otač i sin« recitovale je sestra Vukosava Jovanović; 4) »Stanoje Glavaš«, tragedija od Đure Jakšića, izveli su diletanti Sokolskog društva.

Ceo program izveden je na opće zadovoljstvo prisutne publike, koja je svoje dopadanje izražavala burnim aplauzom.

Župa Varaždin

SOKOLSKA ČETA VRATISINEC

Godišnja glavna skupština.

Dne 15. I. 1933. održala je naša četa II redovitu glavnu skupštinu. Prisutno je bilo 30 članova, te braća I.

Gudel i Martin Ribarić, kao delegati matičnog društva Čakovec.

Brat starešina otvorio je sednicu pozdravivši delegate. Nakon čitanja poslanice sledili su izveštaji pojedinih časnika. Iz tih izveštaja vidi se, da je naša četa vrlo jaka. Iza toga prešlo se na biranje nove uprave te je izabrano ovako:

Starešina Ivan Novak, tajnik Nikola Brozić, blagajnik Šimun Ostojić, načelnik Mirko Žganc, zamenik načelnika Bolta Bedić. Revizori Josip Novak i Martin Žganc. Brat starešina zahvalio se je skupštini na poverenoj mu dužnosti. Braća delegati izrazili su se vrlo laskavo o našoj četi.

Župa Zagreb

SOKOLSKO DRUŠTVO KRAPINA

Povodom poslanice jugosl. episkopata u kojoj se napada Sokolstvo, a posebno je u njoj tangirano Sokolsko društvo u Krapini neistinitim prikazivanjem zborovanja seoskih sokolskih četa održano dne 11. septembra pr. g. u Krapini održalo je Sokolsko društvo plenarnu sednicu, s koje su poslani protestni brzojavi Ministru pretsedniku Gospodinu dr. Milanu Sršiću i Savezu Sokola kraljevine Jugoslavije. Podjednako je odaslan odmah Savezu SKJ objektivni izveštaj o činjeničnom stanju na tom zborovanju time, da ga Savez ili obelodani ili se inače s njim posluži za ustanovljenje prave istine.

U nedelju dne 15. o. m. održano je redovito predavanje brata ing. G. Milica: »Jugoslovenski nacionalizam i sokolska organizacija« u prisuću kojih 60 članova Sokolskog društva. Pre predavanja je brat tajnik izvestio prisutne o gornjem zaključku plenarne sednice, te o brzojavu i izveštaju, koji je pročitao zajedno s onom alinejom biskupske poslanice, koja direktno tangira Krapinu. Sva prisutna braća i sestre osudila su neistinito prikazivanje Sokolstva uopće, a zborovanja napose, i solidarizala se potpuno s kolicima uprave društva.

SOKOLSKO DRUŠTVO KUTINA

U nedelju dne 15. jan. 1933. održana je glavna redovita godišnja skupština našega društva, koju je otvorio

starešina dr. Zlatko Gollner s pozdravom Nj. Vel. Kralja Aleksandra I i Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra, kao starešinu Sokola kraljevine Jugoslavije i prisutno članstvo, koje se odazvalo u velikom broju.

Napomenuto je sve značajnije događaje u sokolskoj porodici tokom godine 1932, a naročito proslavu osnivača Sokola dra M. Tirša i time u vezi veličanstveni IX svesokolski slet u Pragu.

Na kraju svoga govora istaknuo je čitanje poslanice Katoličkog episkopata dne 8. jan. o. g. u župnoj crkvi u Kutini i tom zgodom osudio postupak katoličkog klera, što je sve prisutno članstvo s odobrenjem saslušalo.

Iza toga pročitao je brzojavku, koja je upućena od Sokolske župe Zagreb i Sok. društva Kutina Pretsedniku Ministarskog saveta u Beogradu.

Iza toga dali su svoje godišnje izveštaje braća: tajnik Smiljanić, blagajnik Ribarić, načelnik Stefanović, prosvetar dr. Damaška i pretsednik pevačke sekcije br. Dolencec, te napokon revizijski odbor.

Svi izveštaji primljeni su s odobrenjem bez i jedne primedbe.

Zatim se prešlo na izbor novog odbora, u koji su ušla sledeća braća i sestre: starešina: dr. Zlatko Gollner, advokat, zamenik: Ante Puk, sudija, tajnik: Đorđe Smiljanić, Stevo Ribarić, grad. škole, zamenik: Vlado Bijelić, grunтовничар, blagajnik: Stevo Ribarić, trgovac, prosvetar: dr. Drago Damaška, lečnik, načelnik: Živko Stefanović, priv. činovnik, zamenik: Miloš Belanović, trg. pomoćnik, načelnica: Jelka Tomašić, nastavnica Grad. škole, zamenica: Zdenka Rehtaček, činovnica te u odbor: Josip Čejka, upravitelj osn. škole, Stevo Narančić, trgovac, Matija Dolencec, upravitelj Grad. škole, Lujo Korade, sreski školski nadzornik, Imbro Rehnite, trgovac, Danica Sertić, činovnica, Ilija Misirac, trgovac, Ivan Šnajder, grad. poduzetnik, Vjekoslav Singer, trgovac, Leopold Kosanović, šef Poreske uprave, Antun Kefelja, vlasnik ciglane, Otokar Pavičić, činovnik.

U časni sud izabrani su: Savo Nikolić, sreski načelnik, dr. Marko Piškrić, sudija, Radoslav Ličinić, sudija, a u revizijski odbor: Ljubomir Branković, trgovac, Rudolf Hafner, vlasnik paromlina i Marko Špigler, trgovac.

SOKOLSKO DRUŠTVO POSAVSKI BREGI

Dana 8. januara 1933. godine održavala se je godišnja skupština Sokolskog društva na kojoj je starom odboru podeljen apsolutorij, a pre izbora nove uprave predložio je brat starosta dr. Marinić brzojavnu čestitku Maršalatu dvora u Beogradu.

U novu upravu odbora izabrana su sledeća lica: starešina dr. Branko Marinić, lečnik, za potstarostu i tajnika Kazimir Šostar, opć. beležnik I, za prosvetara Ivan Poljuga, učitelj, za načelnika Adam Relin, opć. blagajnik, za blagajnika Andrija Matonićkin, pis. pomoćnik, za pretsednika časnog suda Antuna Fiehler, učitelj.

Skupština je protekla u najuzornijem redu o čemu je dokaz, da sva braća dobro shvaćaju sokolsku ideju, koju će širiti među žiteljstvom, te time prikupiti što više članova.

Sutradan na rođendan Nj. Vel. Kraljice Marije održano je svečano blagodarenje u župnoj crkvi sv. Maksimilijana, kojem su prisustvovala braća Sokoli uz mesno činovništvo i službenike, školsku decu i građanstvo. — Samo mesto je imalo svečani izgled, jer su na svim javnim i više privatnim zgradama bile izvešene državne zastave.

SOKOLSKA ČETA MEDARI-TRNAVA

Sokolska četa Medari-Trnava održala je svoju treću godišnju glavnu skupštinu 15. ov. meseca u prostorijama svoga doma, u prisustvu delegata matičnog Sokol. društva Nova Gradiška braće Vučkovića i Đurića.

Starešina čete br. Knežević otvorio je skupštinu, pa je poslan telegrafski pozdrav br. Savezu. Br. Vučković pozdravio je braću u ime društva, te su funkcioneri podneli svoje godišnje izveštaje. Zatim je za ovu godinu izabrana sledeća uprava čete: starešina Branko Knežević, zam. starešine Ilija Čanak, tajnik Stojan Kvakić, načelnik Pero Čanak, blagajnik Ostoja Jelača, prosvetar Antonije Tica, revizori Nestor Rodić i Josip Bajilović.

Rad ove čete pokazuje sve veći uspeh, pa ako ovako nastavi možemo se nadati, da će za koju godinu postati samostalno sokolsko društvo. — D. V.

SOKOLSKA ČETA MAŠIĆ

Sokolska četa Mašić održala je svoju treću glavnu skupštinu 15. ov. mes. u prostorijama osnovne škole, u prisustvu delegata matičnog Sokolskog društva Nova Gradiška braće dr. Marica i Milojevića. Starešina čete brat Lasković otvorio je skupštinu, pa je dr. Marić pozdravio braću u ime društva, a zatim su funkcioneri podneli svoje godišnje izveštaje. Posle dogovora, izabrana je za ovu godinu sledeća uprava čete: starešina Avram Lasković, zam. starešine Đuro Jagmarević, tajnik Branko Dozet, načelnik Milan Basarić, načelnica Jelka Vujnović, blagajnik Branko Jagmarević, prosvetar Pero Bamburač, revizori Branko Vitković i Milan Vitas.

S radom ove čete možemo biti posve zadovoljni, jer po uspehu spada među prve čete naše župe. — D. V.

SOKOLSKA ČETA ZABOK

Naša četa održala je dne 8. jan. 1933. u prostorijama vatrogasnog doma uspešno akademiju s vrlo lepm programom. Sastojao se od 16 tačaka, koje su sve vrlo skladno izvedene.

Najpre je vatrogasna glazba otvirala državnu himnu, a 4. naraštaj su dotle stajala u vrlo lepoj žvojslici. Br. prosvetar Rudolf Borovčak održao je predavanje »Koristi telesnog vežbanja«, koje je pozorno slušalo mnogo naroda i nagradilo predavača pljeskom. Pesmu »Sokolić« otpevao je zbor dece skladno, dvoglasno. Zatim su 5. pesama u prozi iz poslanice brata Gangla sokolskoj omladini izveli naraštaji. Muška i ženska deca, te naraštaj, izvela su vrlo lepo i skladno proste vežbe sa i bez zastavica. Vrlo su se sviđele vežbe naraštajaca s puškama. Bilo je uspešnih deklamacija m. i ž. dece, a na koncu su uz pesmu izvela ženska deca lepu sliku narodnog plesa »Igra koloe«.

Izvan programa dodalo je bratsko matično društvo Krapina vrlo lepo s potpunim tehničkim razumevanjem i skladnom izvedbom »Vežbu petorice«.

Za odmora sabrana je lepa svotica kao pripomoć za nabavu sokolskih sprava.

Sve su vežbe izvedane uz pratnju vatrogasne glazbe. Poset je bio vrlo lep, a pre završetka se br. starešina zahvalio svim posetiocima, a napose br. saradnji Sokol. društva Krapina.

GOSPODARSKA
IN VRTNA SEMENA
Sever & Komp.
Ljubljana
44-4

TVORNICI KOŽA
WIGHART
Vlasnik David Deutsch
KULA
Proizvoda: Teleći i juneći
box crni i u boji, velour,
nubuk chrom don, guštere
i druge fine kože
52-1

Tko oglašuje,
taj napreduje!

Pisači stroj
zasvakogal
Tražite sliku i
opis!
THE REX & Co.
LJUBLJANA
Gradišče 10 — Telefon 2268
51-1

Фабрика арматура и металне робе
ХЕНРИК ШТОЛЦ • КУЛА
израђује арматуре за водовод, парно грејање,
парне котлове и подрумство
53-1

Preporučamo tvrke, koje oglašuju
u »Sokolskom glasniku«

Najzgodniji dar za Božić i Novu godinu
zimsko-športske potrepštine
Pružam Vam mogućnost nabave sveukupne opreme uz najpovoljnije cijene
PRVA JUGOSLAVENSKA INDUSTRIJA ŠPORTSKIH POTREPŠTINA
M. DRUCKER • ZAGREB, ILICA 39
KR. DVORSKI DOBAVLJAČ
Zatražite opširne besplatne cjenike!
47-3

KLIJEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvrsu
najsolidnije
KLIJARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13
39-3

»Spomen - klince«
Lksere
za osvećenje sokolske zastave
najbolje i jeftino izrađuje
MIRKO ŠMAT, graver
Beograd, Terazije 1
48-3

TEOD. KORN LJUBLJANA
POLJANSKA CESTA ŠT. 8
PREJE HENRIK KORN • (USTANOVLJENA LETA 1852.)
Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar.
Instalacijski vodovodov. Naprava strešnikov. Kopalniščne in klosetne naprave in centralne kurjave.
43-4

Ali že imate potrebne knjige?
Sokolska literatura,
sportne, leposlovne,
mladinske,
znanstvene,
šolske knjige.
Velika zaloga
slovenskih, srbskih,
hrvatskih in drugih
slovanskih,
angleških,
francoskih,
nemških in
drugih knjig.
Kdo Vam jih pošlje?
Knjigarna Učiteljske tiskarne
Maribor • Ljubljana
Tyrševa cesta 44 • Frančiškanska ulica 6
50-3

INDUSTRIJA SOKOLSKIH POTREBŠČIN
Branko Palčić Zagreb, Kraljice Marije 6
Dobavitelj Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije
Naslov za brzojavke: »Trikotaža« Zagreb • Telefon interurban št. 26-77
Izvršujem vse vrste sokolskih potrebščin za javni in zletni nastop vseh oddelkov našega čanstva in to točno po predpisih Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Slike v originalnih barvah predpisanih krojev se nahajajo v knjigi »Organizacija Saveza SKJ«. Zahtevajte cenike in prospekte — Cene jako zmerne. — Za točno in solidno izdelavo jamčim.
45-4

Širite sokolsku štampul!
Svako sokolsko društvo, svaki član i svaka članica treba da nabavi
Sokolsku knjižnicu
J. sveska: E. Gangl: O sokolski ideji.
II. " Ing. Lado Bevc: Sokolsko prosvetno delo.
III. " Dr. Miroslav Tyrš: Naš zadatak, smer i cilj.
IV. " Vekoslav Bučar: Dr. Ivan Oražen.
V. " Dr. Miroslav Tyrš: Sokolska gesla.
VI. " Jan Pelikan: Dr. Miroslav Tyrš.
VII. " Jan Křen: Cilj sokolskih težnja.
VIII. " E. Gangl: Tyrševo Sokolstvo. (Sloven. tekst.)
VIII. a " Isto. (Srpsko-hrvatski tekst.)
IX. " Dr. Niko Mrvoš: Pogledi i misli dr. Miroslava Tyrša.
Svaka sveska stoji 3 Din
PUTEVI I CILJEVI
U tvrdom povezu 8 Din
FRANJO MAČUS: ODOJKA (VOLLEY BALL)
U kartonu 12 Din
FRANJO MALIN: Praktički udžbenik češkog jezika.
U kartonu 15 Din
DR. VIKTOR NOVAK: SVESLOVENSKA MISAO
U kartonu 9 Din
MIROSLAV AMBROŽIČ: METODIKA SOKOLSKJE VZGOJE
U tvrdom povezu 36 Din
FRANJO MALIN: ČEHOSLOVACI I ČEHOSLOVAČKA
U kartonu 15 Din
Jugoslovenska Sokolska Matica
Ljubljana, Narodni dom
Telefon 25-43 / Račun poštanske štedionice Ljubljana 13.831
10-4